

VIĻĀNU PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDE

VIĻĀNI, 2006

Saturs

Ievads	3
PASKAIDROJUMA RAKSTS	4
1.1. Teritorijas plānojuma pamatprincipi un teritorijas attīstības mērķi	5
1.1.1. Plānojuma pamatprincipi	5
1.1.2. Pašvaldības attīstības vīzija	6
1.1.3. Pašvaldības attīstības mērķi	7
2. Pamatinformācija par Viļānu pilsētu	8
3. Īss ieskats pilsētas vēsturē un attīstībā	9
4. Teritorijas esošās un atļautās izmantošanas risinājumi	14
4.1. Atklātas izbūves teritorijas	14
4.1.1. <i>Ūdeņu teritorijas</i>	14
4.1.2. <i>Mežs pilsētas teritorijā</i>	15
4.1.3. <i>Labiekārtotas dabas apstādījumu teritorijas</i>	16
4.1.4. <i>Labiekārtotas piemiņas vietas</i>	16
4.2. Sabiedrisko objektu teritorijas	17
4.3. Jauktas apbūves teritorijas	17
4.3.1. <i>Jauktas darījumu un dzīvojamās apbūves teritorijas</i>	18
4.3.2. <i>Jauktas darījumu un sabiedrisko objektu teritorijas</i>	18
4.3.3. <i>Jauktas ražošanas un darījumu objektu teritorijas</i>	18
4.4. Dzīvojamās apbūves teritorijas	18
4.4.1. <i>Savrupmāju apbūves teritorijas</i>	18
4.4.2. <i>Mazstāvu dzīvojamās teritorijas</i>	19
4.4.3. <i>Daudzstāvu dzīvojamās teritorijas</i>	19
4.5. Ražošanas teritorijas	19
4.5.1. <i>Vieglās ražošanas objektu teritorijas</i>	19
4.5.2. <i>Rūpniecības objektu apbūves teritorijas</i>	19
4.6. Tehniskās infrastruktūras teritorijas	20
4.6.1. <i>Inženierinfrastruktūras un komunālās apbūves teritorijas</i>	20
4.6.2. <i>Līnijbūvju izbūves teritorijas</i>	28
4.7. Rekreācijas teritorijas	33
4.8. Rekreācijas vasarnīcu un dārziņu teritorijas	33
4.9. Kapsētas	33
4.10. Teritorijas, kurām izstrādājami detālplānojumi	34
5 Lauksaimniecības un mežsaimniecības zemju transformācija	34
6 Vides kvalitāte	34
7 Kultūrvēsturiskie pieminekļi	44
8 Neatbilstoša izmantošana	45
9 Aizsargjoslas	46
Galvenie literatūras avoti	52

IEVADS

Teritorijas plānojums nosaka Viļānu teritorijas pašreizējo un plānoto (atļauto) zemes izmantošanu un šīs izmantošanas aprobežojumus.

Teritorijas plānojums sastāv no vairākām daļām:

- Paskaidrojuma raksts;
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;
- Grafiskais materiāls;
- Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi.

Grafiskais materiāls tiek izstrādāts M 1:5000 digitāli dgn formātā.

Apbūves noteikumi un grafiskā daļa ir saistošie noteikumi, kuri nosaka prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei.

Teritorijas plānojums ir izstrādāts, balstoties uz pašvaldības lēmumu Nr.11, §9 „Par teritorijas plānojuma uzsākšanu” (08.06.2004.) un saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

Viļānu pilsētas attīstības plānošanu var iedalīt vairākos etapos:

- 1) 1999.gadā tika izstrādāts Viļānu pilsētas attīstības plāns (1.redakcijā), kas tika apstiprināts Viļānu pilsētas domes 1999.gada 5.oktobra sēdē.
- 2) 2004.gadā tika veikta revīzija, kurā tika konstatēts, ka 1999.gada attīstības plāns ir morāli novecojis, kā arī neatbilst esošās likumdošanas prasībām, tādēļ tika pieņemts lēmums nevis uzsākt izstrādāt 2.redakciju, bet gan sākt teritorijas plānojuma procedūru no sākuma. Pa šo laiku ir mainījusies likumdošana, kas nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādi, tādēļ teritorijas plānojums tika iesākts saskaņā ar MK noteikumiem Nr.34 Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi (01.13.2004.), bet turpināts saskaņā ar noteikumiem Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

SAISTĪBA AR AUGSTĀK STĀVOŠIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Viļānu pilsētas teritorijas plānojums tiek izstrādāts īpatnējā brīdī, kad izstrādes stadijā ir kā Nacionālais attīstības plāns, tā Latgales telpiskais struktūrplāns, Latgales reģiona teritorijas plānojums, Rēzeknes rajona teritorijas plānojums, līdz ar to Viļānu pilsētas teritorijas plānojuma izstrādes gaitā augstāk minēto plānošanas dokumentu vadlīnijas ir tikai rekomendējošas.

Latgales reģiona struktūrplāna vadlīnijas

- Līdzsvarota sociālās, ekonomiskā un vides attīstība
- Augsta dzīves kvalitāte
- Racionāla zemes un citas dabas resursu izmantošana

tika iestrādātas Viļānu pilsētas teritorijas plānojumā, tādējādi radot ilgtspējīgu bāzi teritorijas attīstībā.

Jācer, ka pēc 12 gadiem, kad Viļānu pilsēta taisīs jaunu teritorijas plānojumu, visi augstāka līmeņa plānošanas dokumenti būs pilnībā izstrādāti un noteikts kā valsts un reģiona kopējo attīstību un prioritātes, tā ļaus īstenot vietējās pašvaldības attīstības viziju.

Viļānu pilsētas teritorijas plānojums ir izstrādāts atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principiem un saskaņā ar vispārpieņemtiem teritorijas plānošanas principiem.

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA PAMATPRINCIPI UN TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI

1.1. Plānojuma pamatprincipi

Izstrādājot Viļānu pilsētas teritorijas plānojumu, tika ievēroti šādi plānošanas pamatprincipi:

- ***ilgtspējīgas attīstības princips***, kas paredz nodrošināt nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu un kultūras mantojuma saglabāšanu;
- ***reģionālās attīstības princips***, kas paredz samazināt nelabvēlīgās atšķirības starp vairāk un mazāk attīstītiem reģioniem, kā arī saglabāt un attīstīt katra reģiona dabas vides un kultūrvides raksturīgās īpatnības un attīstības potenciālu;
- ***interesu saskaņotības princips***, kas paredz ikvienu teritorijas attīstības plānu izstrādāt saskaņā ar citiem teritorijas attīstības plāniem, kā arī saskaņot tajā valsts, pašvaldību un privātās intereses;
- ***daudzveidības princips***, kas paredz jebkura teritorijas attīstības plāna izstrādē nodrošināt dabas vides, kultūrvides, resursu un saimnieciskās darbības daudzveidību;
- ***subsidiaritātes princips***, kas paredz teritorijas plānošanā augstākas pārvaldes institūcijas neiejaukšanos zemāka līmeņa institūcijas kompetencē;
- ***konkurences princips***, kas paredz, ka teritorijas attīstības plāni rada vienlīdzīgus priekšnoteikumus uzņēmējdarbībai;
- ***atklātības princips***, kas paredz teritorijas attīstības plānus izstrādāt, iesaistot sabiedrību un nodrošinot informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu;

1.2. Viļānu pilsētas nākotnes vīzija

Viļānu pilsētā ir nodrošināti labi dzīves un darba apstākļi, ir sasniegts normāls iedzīvotāju labklājības līmenis un sociālā drošība, nodrošinātas vienlīdzīgas attīstības iespējas.

Labi sakoptas ielas, laba gan auto, gan dzelzceļa satiksme, saglabāti dabas un kultūrvēsturiskie pieminekļi, kā arī attīstīta tūrisma infrastruktūra.

Viļānu pilsētas ekonomiskā uzplaukuma pamatā ir vietējo uzņēmumu attīstība, izmantojot vietējos vides un darba resursus un vidi saudzējošas tehnoloģijas, ražojot konkurētspējīgu produkciju un pakalpojumus.

Pilsētas teritorija tiek racionāli un ilgtspējīgi izmantota saskaņā ar teritorijas plānojumu.

1.3. Viļānu pašvaldības attīstības mērķi

Galvenais attīstības mērķis

Radīt pamatu ilgstošai un stabilai ekonomiskajai attīstībai, balstoties uz ilgtspējīgas attīstības principiem, saskaņojot ekonomiskos, sociālos un vides jautājumus

- ❑ Izstrādāt un apstiprināt Viļānu pilsētas teritorijas plānojumu uz 12 gadiem
- ❑ Sadarboties ar blakus esošām pašvaldībām, lai kopīgi darbotos dažādu projektu realizācijā
- ❑ Nodrošināt attīstības dokumentu atvērtību un pieejamību iedzīvotājiem

Ilgtermiņa attīstības mērķi

- **Radīt tehnisko infrastruktūru, kas labvēlīga Viļānu iedzīvotāju dzīves līmeņa paaugstināšanai un uzņēmējdarbības attīstībai.**
- **Veidot labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai, kas veicinātu dažādu tautsaimniecības nozaru izveidi, tajā pašā laikā būtiski neietekmējot apkārtējo vidi.**
- **Radīt optimālus apstākļus katra pilsētas iedzīvotāja iespējām iegūt kvalitatīvu vidusskolas un arodizglītību pilsētā, kā arī profesionālajai izaugsmei.**
- **Radīt apstākļus un veicināt sociālās sfēras un veselības aprūpes attīstību, nodrošināt atpūtas un brīvā laika pavadīšanas iespējas.**
- **Kultūras kā nacionālās identitātes pamata uzturēšana, attīstīšana, izpēte un popularizēšana.**
- **Vides kvalitātes un drošības nodrošināšana, lai iedzīvotāju veselību neietekmētu veselībai bīstams piesārņojums un vides riska faktori.**
- **Izveidot veiksmīgu Viļānu novada modeli kā nākotnes garantu veiksmīgai teritorijas attīstībai un finansiālu līdzekļu piesaistei.**

2. PAMATINFORMĀCIJA PAR VIĻĀNU PILSĒTU

Viļānu pilsēta atrodas Latvijas dienvidaustrumu daļā.

Pilsētas teritorija robežojas ar Viļānu pagastu un Sokolu pagastu. Līdz Rīgai ir aptuveni 210 km, līdz Rēzeknei – 28km. Gar Viļānu pilsētu iet valsts autoceļš A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza. Rietumu - Austrumu virzienā Viļānus šķērso Rīga – Maskava dzelzceļa līnija, kas izbūvēta 1901. gadā.

Tuvākie robežpārejas punkti - Grebņeva – 80km, Terehova – 96km. Līdz tuvākajam lidlaukam Audriņu pagastā Kucinēs ir 32 km.

Pēc ģeomorfoloģiskā novietojuma Viļānu pilsēta atrodas Latgales augstienes ZR malā. Apkārtnes reljefs pārsvarā ir līdzens un nedaudz paugurains. Cauri pilsētai tek Maltas upe. Viļānu apkaimē Maltas upei ir stāvi 5-12 m augsti, gleznaini krasti. Augšpus tilta pilsētas dienvidu daļā ir izveidota neliela ūdenskrātuve. Teritorijas absolūtās augstuma atzīmes mainās robežās no 110m līdz 125 m virs jūras līmeņa.

Pilsētas klimats ir mēreni kontinentāls, vidēji silts un mitrs. Gada vidējā temperatūra - +6⁰C. Ziemas periodā skaidru dienu skaits – 3 – 6 dienas mēnesī. Ziemas perioda ilgums 172 dienas.

Vasaras ir samērā vēsas, vidējā jūlija temperatūra ir +17,5⁰C -18⁰C. Vasaras periodā nokrišņu daudzums sasniedz apm. 450 mm, bet vidēji gadā apm. 600 mm. Bezsala periods ilgst apm. 135 dienas, augu veģetācijas periods 180-185 dienas, valdošie vēji – dienvidu, dienvidrietumu vēji ar vidējo ātrumu 3 – 5 m/s, reizēm sasniedzot 17 – 20 m/s.

Viļānu pilsēta atrodas Austrumlatvijas pauguraino augstieņu augšņu rajonā. Augsnes veidojušās uz karbonātus saturošas smilšmāla morēnas, ko bieži vien sedz smilts un aleirīti. Bieži augšņu cilmieži ir kārtaini. Reljefa zemākajās vietās un Maltas upes palienās dažkārt ir purvainas augšņu. Erodētas velēnu vāji un vidēji podzolētas augšņu pilsētā un tās apkārtnē ir iekultivētas.

Viļānu pilsētā vērojami vairāki eksodinamiskie procesi – pārpurvošanās un upju dziļuma un sānu erozija (Maltas upei).

Viļānu pilsētā nav īpaši aizsargājamu dabas teritoriju, Viļānu pilsētā ir konstatētas vairākas aizsargājamu augu atradnes – leļpus vecajam tiltam Maltas upes kreisajā krastā bija sastopama jumstiņu gladiola (*gladiolus imbricatus* L.), palienā pie Dzirnau ielas bija sastopama baltijas dzegužpuķe (*Doctylorhiza baltica* (klinge) Orlova) atradne. Paliene ir iekļauta Maltas upes aizsargjoslā, bet pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas dzegužpuķes atradnes rajonā būs nepieciešam biotopu izpēte – teritorijas plānojumā tā ir iekļauta labiekārtotā dabas teritorijā.

Viļānos šobrīd dzīvo 3742 cilvēki (dati par 2005.gadu).

Viļānos ir iespējams saņemt dažādus sociālos un darījumu pakalpojumus.

3. ĪSS IESKATS PILSĒTAS VĒSTURĒ

Viļānu pilsēta ir harmoniski attīstījusies un labais ģeogrāfiskais novietojums arī turpmāk sekmēs teritorijas vienmērīgu attīstību un izaugsmi kā pilsētai un kā potenciālajam novadam.

Viļāni pirmo reizi minēti 1495. gadā nomas līgumā ar nosaukumu Wielona, ko ar savu parakstu un zīmogu apstiprinājis Livonijas ordeņa mestrs Valters Pletenbergs, slēdzot līgumu par lēņu tiesībām ar feodāli Jāni de Loe. 1507. gadā muižā, kas bija viena no lielākajām Latgalē, kas kļuva par de Overlaku īpašumu. 1752. gadā Viļānu muižu

īpašumā ieguva M.Riks, kas bija arī Inflantijas vietvaldis. Viņš bija pirmais no muižniekiem, kura darbība jūtami iespaidoja novada attīstību.

Arī atrašanās pie tirdzniecības ceļa Rīga – Rēzekne veicināja Viļānu attīstību un Viļāni sāka veidoties par miestu. 1839. gadā Viļānu muižu nopirka Vincents Janovskis. 19. gs. 50 gadu sākumā blakus muižai Maltas upes stāvajā krastā pie krācēm V. Janovskis uzcēla lepnu trīsstāvu linu vērpijamās fabrikas korpusu. Jāatzīmē, ka visā Krievijas impērijā pavisam bija trīs šādas fabrikas. Viļānos atradās arī viena no lielākajām ādas fabrikām, kas ar somām, siksnām, segliem, apaviem un citiem ādas izstrādājumiem apgādāja carisko armiju.

1852. gadā Viļānu jau dēvēja par miestu. Kopā bija 12 sētas, divstāvu akmens mūra Baltais krogs (kādreizējā zirgu pasta stacija), vairākas tirgotavas un maizes ceptuves. Miesta tiesības tika piešķirtas 1862. gadā, pakāpeniski palielinājās, pieauga iedzīvotāju skaits. Ja 1868. gadā Viļānos dzīvoja tikai 337 iedzīvotāju, tad 1925. gadā te bija jau apmetušies 1398 cilvēki.

1925. gadā Viļānos darbojās četras skolas. Kad 1928. gadā 28. februārī Viļāniem piešķīra pilsētas tiesības, tai jau piederēja 163 ha zemes un uz tās atradās 65 tirdzniecības uzņēmumi. Jau 1927. gadā tika veikta Viļānu kūdras purva meliorācija, tāpēc bija iespējama kūdras ieguve un 1935. gadā tika uzcelta Viļānu kūdras purva stacija, bet 1936. gadā ieguva kurināmo kūdru, kuru veda uz Rīgu. Pastāvīgi strādāja 80 cilvēku, bet sezonā 300-500 cilvēki. Izveidojās kūdras strādnieku ciemats. 1962. gadā kūdras ieguve Viļānu un Knovu (Kņavu) purvā tika veikta rūpnieciski un centralizēti. Šīs ražotnes ietilpa kūdras fabrikas „Strūžāni” sastāvā, bet pēc privatizācijas 1999. gadā tika izveidota kūdras ieguves uzņēmums: akciju sabiedrība „Strūžāni”.

Otrā pasaules kara laikā Viļāni tika nopostīti. Pēc kara pilsēta izbūvēta gandrīz no jauna. Tikai pārdesmit individuālo dzīvojamo māju ir saglabāties no pirmskara laikiem. Šodien 36% viļāniešu dzīvo 454 individuālajās dzīvojamās mājās, kuras pamatā galvenokārt būvētas no koka materiāla, bet 64% iedzīvotāju dzīvo apm. 100 daudzdzīvokļu mājās.

Viļānu pilsētas platība 488,9 ha, no kuriem 20% aizņem ēkas un būves, ceļi un ielas aizņem 9,1%, lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kura derīga arī apbūvei aizņem 18,5%, bet pārējā zeme, tsk. svēri, laukumi, zaļā zona, sastāda 45,1%.

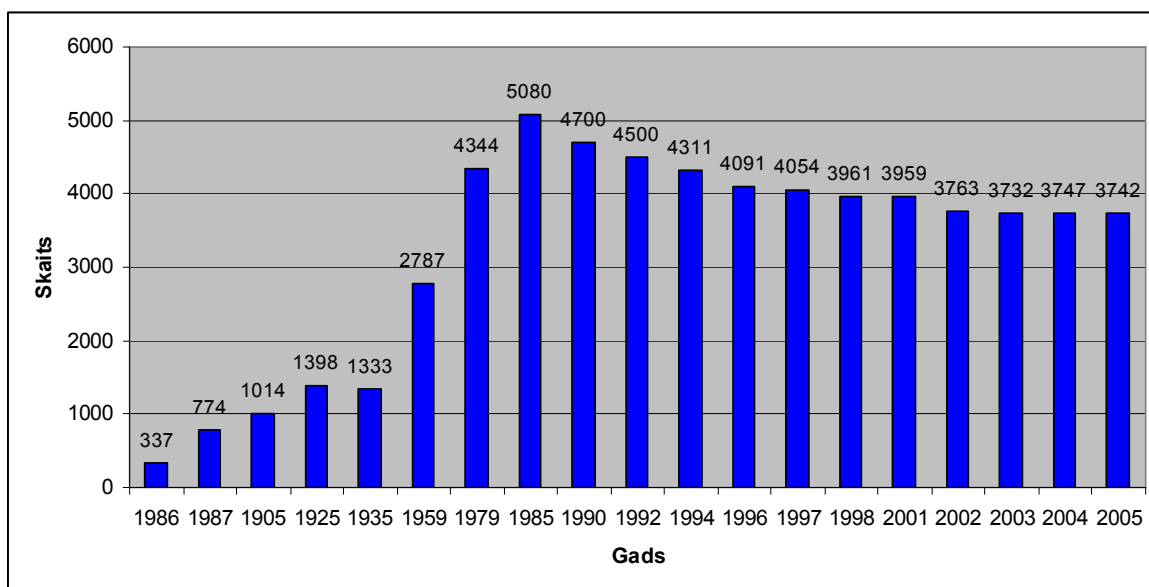
1919. gadā un 1947. – 1949. gadam Viļāni bija apriņķa centrs, bet 1949. – 1962. gadam rajona centrs.

1950. gadā sāka darboties Viļānu elektrostacija uz Maltas upes. 1994. gadā to atjaunoja V. Janovska mazdēls H. Janovskis. Tā bija pirmā atjaunotā privātā elektrostacija Latvijā. Pēc otrā pasaules kara Viļānos darbojās Latvijas Lauktechnikas darbnīcas, meliorācijas iecirknis, tipogrāfija. Pilsētā uzcēla Rēzeknes rajona sadzīves pakalpojumu kombināta ražošanas korpusus:

- Transportlīdzekļu remontdarbnīcas;
- Vatelīna ražotni;
- Galdnieka cehu;
- Trikotāžas cehu;
- Aušanas cehu;
- Šūšanas ateljē, ķīmisko tīrītavu.

Demogrāfiskā situācija

Pirmo reizi dati par iedzīvotāju skaitu datēti ar 1868. gadu – tai laikā Viļānos dzīvoja 337 iedzīvotāji. Vislielākais iedzīvotāju skaits Viļānos bija 1985. gadā, kad Viļānos dzīvoja 5080 iedzīvotāji. Tāpat kā visā Latvijā arī Viļānos pēdējo 15 gadu laikā samērā strauji samazinājies iedzīvotāju skaits, 2005. gadā Viļānos dzīvoja 3742 cilvēki (1.attēls).

1.attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas
(Viļānu pilsētas domes dati)

Iedzīvotāju skaita samazināšanās ir saistāma kā ar dzimstības samazināšanos, tā negatīvās migrācijas dēļ. Ja 1992. gadā dzimstības un mirstības saldo bija 0, tad 1998. gadā tas sasniedza -55, t.n., ka mirušo bija par 55 vairāk nekā dzimušo. 2005. gadā saldo bija -35. Iedzīvotāju skaitu ietekmē kā dabiskā, tā mehāniskā kustība. Visvairāk iedzīvotāju pārcēlās uz dzīvi uz Rēzekni, kā arī daudzi darba meklējumos dodas uz ārzemēm. Ļoti maz Viļānos atgriežas jaunieši, kas ir ieguvuši augstāko izglītību.

Dzimumstruktūra un vecumstruktūra

Iedzīvotāju sadalījums	Iedzīvotāju skaits	%
Vīrieši	1726	46,1
Sievietes	2016	53,9
Kopā	3742	100
Pirmsskolas vecumā 0-6 gadi	182	4,9
Skolas vecumā 7-17 gadi	518	13,8
Darbspējas vecumā	2105	56,3
Pensijas vecumā	937	25,0

Izglītība

Vecākās savāktās ziņas par skolas pastāvēšanu Viļānos ir no 1663. gada. 1826. gadā atvēra draudzes skolu, ko uzturēja Viļānu Bernedīna klostera mūki. Skola atradās koka vienstāva ēkā, blakus pagastmājai. Par skolotāju strādāja Čiseiko, mācījās 15 skolēni (visi zēni), no kuriem 10 bija muižnieku bērni. Slēgta 1832. gadā sakarā ar poļu sacelšanos. Pirmo reizi meitenes skolu sākušas apmeklēt 1882. gadā. Latvijas pirmās brīvvalsts laikā Viļānos darbojās latviešu, krievu, poļu un ebreju skolas.

Viļānu vidusskola

1949/50 mācību gadā Viļānos tiek izveidota Viļānu vidusskola kā divplūsmu vidusskola. Viļānu vidusskolā strādā 72 pedagogi (visi ar augstāko izglītību) un 39 tehniskie darbinieki.

Viļānu vsk. katru gadu vidēji mācās 840 skolēni, no kuriem apm. 70% ir no Viļānu pilsētas, bet pārējiem – no apkārtējiem pagastiem un citurienes.

Pēc 9.klases beigšanas mācības Viļānu vsk. Izvēlas apmēram ½ absolventu, pārējie turpina mācības citur.

Viļānu vsk. Pastāvēšanas laikā no 1941. gada līdz 2004.gadam ir notikuši 54 izlaidumi un vsk. ir beiguši 3697 skolēni, t.sk.1501 latviešu plūsmā un 2069 krievu plūsmā, bet 127 neklātienē.

Viļānu 41 arodvidusskola

Viļānu 41. arodvidusskola (AVS) dibināta 1963. gadā, lai sagatavotu lauksaimniecības mehanizatorus, un tiek nosaukta 3 PTS.

1964. gadā skolai tiek nodota bijušās Viļānu rajona partijas komitejas telpas un skolā tiek gatavoti elektromontierus uzņēmumiem – uzceļ mācību darbnīcu, audzēkņiem dienesta viesnīcu.

No 1971. gada sāka apmācīt elektromontierus ar autovadītāja tiesībām, bet no 1982. gada tiek uzsākta darbinieku apmācība drēbnieka amatā, bet no 2002. gada – automehāniķa palīgs.

Sadarbojoties ar līdzīga profila Norvēģijas arodskolu, tiek uzlabota auto mehāniķu apmācību materiālā bāze, bet piedaloties dažādos projektos, iegūti līdzekļi 46 tūkst. EUR apmērā, izveidota moderna laboratorija elektriķu apmācībai.

Turpinās darbs pie mācību darbnīcu modernizācijas, audzēkņu viesnīcas renovācija un apkures sistēmu nomaiņa.

Viļānu mūzikas un mākslas skola

1961. gadā tika atvērta Viļānu mūzikas skola. Tai laikā nebija nekādas materiālās bāzes – trīs telpas, 1 klavieres un radiola. Pirmajā gadā tika uzņemti 25 audzēkņi, kurus mācīja 3

pedagogi. Ar katru gadu palielinājās audzēkņu un pedagogu skaits. Pagājušā gadsimta 80-jos gados mūzikas skolā jau mācījās 140 audzēkņi.

Darbojas piecas nodaļas:

- ✓ Klavieru;
- ✓ Vijoļu;
- ✓ Pūšamo instrumentu;
- ✓ Akordeona;
- ✓ Instrumentālās mūzikas (ģitāras).

Skolā mācās bērni ne tikai no Viļāniem, bet arī no apkārtnējiem pagastiem.

Līdz 2005. gadam skolā ir bijuši 40 izlaidumi, skolu ir absolvējuši 392 audzēkņi, bet muzikālo izglītību tālāk turpinājuši 51 audzēknis.

2004. gadā Viļānu mūzikas skola tika paplašināta un izveidota Viļānu mūzikas un mākslas skola un sāka darboties vizuālās mākslas nodaļa.

2005/06. mācību gadā skolā mācās 124 audzēkņi, strādā 15 pedagogi un tehniskie darbinieki.

Reliģiskā dzīve

Viļānos tāpat kā visur Latgalē iedzīvotāji pārsvarā ir katoļticīgie un vecticībnieki. 1772. gadā ar Viļānu muižas īpašnieka Miķeļa Rika pūlēm tiek uzsākta baznīcas celtniecība. Baznīca ir ķieģeļu celtnie baltā krāsā. Baznīca celta baroka stilā. Tā tika iesvētīta 1777. gadā. Jau 1750. gadā sāka būvēt klostera kompleksu, kas ir celts pēc tradicionāla bernardiešu klostera parauga, ar iekšējo pagalmu. Pagājušā gadsimta 20. gadu sākumā klostera ēka tika nodota Marijāņu Kongregācijai.

Otrā pasaules kara beigās baznīca tika stipri bojāta, bet klosteri atkāpjoties uzspridzināja vācieši. Pēc kara tika atremontēta baznīca, bet 1988. gadā Marijāņu Kongregācija savā īpašumā atguva ļoti nolaisto klostera ēku ar tam piederošo kompleksu, klostera māja tika kapitāli izremontēta, atjaunots un sakopts klostera dārzs.

1922. gadā Viļānu vecticībnieku draudze par saviem līdzekļiem sāka būvēt lūgšanu namu, vietā, kur toreiz auga mežs un zeme piederēja dzelzceļam. Tikai 1930. gadā vecticībnieku draudze izpirka zemi un lūgšanas nams tika iereģistrēts zemes grāmatā. Jāatzīmē, ka lūgšanu namam svētbildes dāvināja paši draudzes locekļi.

2002. gadā sagaidot lūgšanu nama jubileju, izmantojot gan draudzes līdzekļus, gan Viļānu pilsētas domes palīdzību, tika veikts neliels dievnama remonts.

Pašlaik izmantojot projektos iegūtos līdzekļus un pilsētas domes palīdzību, lūgšanas namam izbūvē piebūvi un zvanu torni.

Viļānu vecticībnieku draudze apvieno vairāk kā 400 ticīgo.

Kultūra un sports

Bibliotēka

Viļānu pilsētas bibliotēka dibināta 1946. gadā. Grāmatu fonds 2005. gada sākumā sastāda 57 770 grāmatu tai skaitā:

- ✓ Latviešu valodā – 26 074;
- ✓ Krievu valodā – 30 799;
- ✓ Citās valodās – 897;

Bibliotēka sastāv no lasītāju apkalpošanas nodaļas un bērnu literatūras nodaļas.

Bibliotēkas lietotāju skaits 2005. gadā bija 2944 cilvēku, tai skaitā 1447 lasītāji līdz 19 gadiem.

Bibliotēka atrodas divstāvu ēkā, kura celta 1982. gadā. Bibliotēkā strādā 10 bibliotekāri un 3 tehniskie darbinieki.

Bibliotēkā ir pieejams kopētājs. Par Kultūras ministrijas līdzekļiem bibliotēka iegādājās datorus, kuri ir pieslēgti globālajam tīmeklim (internetam).

Bērnudārzs

1972. gadā uzbūvēja pirmo bērnu dārzu ar 120 vietām, bet 1989. gadā blakus esošajam bērnu dārzam uzbūvēja jaunu, arī ar 120 vietām, jo esošajā nevarēja izvietot visus bērnus. 1997. gada 1.septembrī abi bērnu dārzi tika apvienoti ar vienu vadību un kopējo saimniecības bloku un katlu māju.

Bērnu dārzā esošajās 8 grupās ir 155 bērni, tai skaitā, 2 krievu plūsmas grupas ar 38 bērniem.

Jāatzīmē, ka bērnudārzu apmeklē ne tikai pilsētas bērni, bet arī Viļānu un Sokolku pagasta bērni. Bērnudārzā strādā 19 pedagogi, no kuriem 12 ir augstākā pedagoģiskā izglītība, 26.7 tehniskie darbinieki t.sk. 4 sezonas kurinātāji.

Ar 2002. gada septembri ir sākta piecgadīgo bērnu apmācība pie pirmsskolas izglītības programmas (licence izsniegta uz 6 gadiem).

Problēmas:

- ✓ Jāveic apkures sistēmas rekonstrukcija;
- ✓ Jāveic abu bērnudārzu siltināšanas darbi, kur plānots izlietot Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļus.

Kultūras un sporta aktivitātes

Ievērojama loma gan pilsētas, gan apkārtējo pagastu kultūras dzīvē ir Viļānu kultūras namam ar 500 vietām. Kultūras namā darbojas vairāk nekā 10 pašdarbības kolektīvi:

- ✓ Sieviešu koris „ALTA”;
- ✓ Sieviešu vokālais ansamblis;
- ✓ Deju kopa „Austra”;
- ✓ Deju kopa „Juris”;
- ✓ Folkloras ansamblis „Biteites”;
- ✓ Viļānu lauku kapela;
- ✓ Sieviešu vokālais ansamblis „Sudarušķi”;
- ✓ Vairāki bērnu deju kolektīvi.

Kultūras namā strādā 8 darbinieki t.sk. 4 tehniskie darbinieki.

Jāatzīmē, ka pašdarbības kolektīvos aktīvi piedalās apkārtējo pagastu iedzīvotāji.

Lielākie pasākumi kā valsts svētki, ikgadējie skolotāju svētki, tiek rīkoti kopā ar Viļānu pagasta padomi, bet atsevišķi katru gadu tiek rīkoti bērniības svētki, pensionāru vakari, pašdarbnieku vakari u.c. pasākumi.

Nodarbinātība

Pēc Valsts nodarbinātības aģentūras datiem Viļānos dzīvo 2374 darbaspējas vecumu sasniegušu iedzīvotāju, t.sk. 232 sievietes, 28 invalīdi un 33 jaunieši.

Bezdarba līmenis Viļānu pilsētā ir salīdzinoši augsts. Pēc pašvaldības rīcībā esošās informācijas bezdarbnieki sastāda 18,53% no visiem darbaspējīgajiem iedzīvotājiem (dati uz 01.01.2006.). Bezdarba līmenis pēdējos gados ir nedaudz samazinājies – ja 2001.gadā bezdarbnieku skaits sasniedza 456 (19,2%), tad 2005.gadā – 435 (18.5%).

Iedzīvotāju aktivitāte uzņēmējdarbības uzsākšanai un jaunu darba vietu radīšanai ir zema.

4. TERITORIJAS ESOŠĀS UN ATĻAUTĀS IZMANTOŠANAS RISINĀJUMI

4.1. ATKLĀTAS IZBŪVES TERITORIJAS

Atklātas izbūves teritorijas ir teritorijas, kuras ir cilvēka nepārveidotas vai mazpārveidotas. Tās sevī ietver dabas teritorijas - ūdeņus (ūdenstilpes un ūdensteces), purvus, pārmitras teritorijas, palienes un dabīgās pļavas, esošus parkus un skvērus, alejas, apstādījumus, labiekārtotas dabas un apstādījumu teritorijas, labiekārtotas piemiņas vietas, pludmales, upju un ezeru piekrastes joslas (tauvas joslas), atmatas, arī mākslīgas ūdenskrātuves (dīķi u.c.) un pārveidotās ūdensteces (taisnotās upes un strauti). Šīs teritorijas ir paredzēts izmantot ilgtspējīgi un kvalitatīvi.

Atklātas izbūves teritorijas skatāmas *Teritorijas pašreizējās teritorijas izmantošanas kartē (1.karte) un Plānotās(atļautās) izmantošanas kartē (2.karte).*

4.1.1. ŪDEŅU TERITORIJAS

Maltas upe

Ūdeņu teritorijas Viļānu teritorijas plānojumā nozīmē ūdensteces un ūdenstilpes. Viļānu pilsētas virszemes ūdeņi pieder Daugavas upes baseinam. Cauri Viļānu pilsētai tek Maltas upe, uz kuras izveidota Viļānu HES ūdenskrātuve 20 gs 20-tajos gados, kas tika atjaunota 1994.gadā.

Viļānu pilsētas ūdenskrātuves platība pie nulles līmeņa atzīmes (2.8m) ir 5.5 ha, lielākais garums ir 1,4m, lielākais platums 0.15km. Vidējais dziļums ir

1.5m, maksimālais - 2.8m. Ūdenskrātuves dibens ir smilšains, akmeņains, maz dūņu. Aizaugšanas pakāpe – 5%, ūdensaugi – kalmes, grīšļi, niedres. Dzīvo parastās upju zivis. Krasti lēzeni, vietām apauguši ar kokiem un krūmiem, atsevišķas vietas ļoti labi pieejamas peldēšanai.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu Viļānu pilsētas ūdenstilpēm un ūdenstecēm noteiktas šādas aizsargjoslas:

Maltas upei – minimālā aizsargjosla 10m, vietām palielināta, ņemot vērā palienes un applūstošās teritorijas. Maltas upes maksimālais līmenis ar 1% varbūtību pie Viļānu Z robežas ir 108,04m Baltijas jūras sistēmā (BS), pie D robežas – 111.57 m BS.

Viļānu ūdenskrātuvei un nozīmīgākajiem grāvjiem – 10m.

Atļautajā izmantošanā apbūve nav primāra. Pieļaujamas piestātnes un krasta nostiprinājumi, kā arī citas tauvas joslā atļautās būves.

HES ūdenskrātvē pieļaujams izvietot ar ūdeņu un krastmalu izmantošanu saistītas būves:

- Stacionāras platformas, molus un sezonas aprīkojumu – laipas, pontonus laivu piestātnēm;
- Īslaicīgas lietošanas būves – kioskus, paviljonus, nojumes, atbilstoši vispārīgo būvnoteikumu noteikumiem;
- Paviljonu maksimālais augstums – 2,5 metri;

Ūdens objektu krasta līniju drīkst izmainīt tikai krastu nostiprināšanai, lai novērstu to tālāku eroziju, kā arī piestātņu izbūves gadījumos. Krasta nostiprināšana ir pieļaujama tikai saskaņā ar būvprojektu.

Krasta līnijai jābūt brīvi pieejamai, bez žogiem un citām būvēm, nodrošinot piekrastes tauvas joslu 10m platumā (arī salās un pussalās), bet gar privāto ūdeņu krastiem 4 m platumā). Izņēmums ir hidrobūvju aizsargzonā.

Virszemes ūdens objektiem saskaņā ar *Aizsargjoslu likumu* noteikta 10m plata aizsargjosla, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ, vai arī, ja krastu veido vienklausus dambis.

Virszemes ūdens objektiem saskaņā ar *Zvejniecības likumu* noteikta 10 vai 4m plata tauvas josla, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ, vai arī, ja krastu veido vienklausus dambis.

Ūdeņu akvatorija izmantošanai nepieciešamo būvju izvietojumam, ja nodomātā izmantošana nav saistīta ar tauvas joslā atļautajām būvēm, obligāti izstrādājams būvprojekts, kas realizējams, veicot ieceres publisko apspriešanu un pozitīvu šīs apspriešanas rezultātu gadījumā.

Nākotnē varētu tikt izvietotas peldvietas, ievērojot visas sanitārās normas un higiēnas prasības, jo patreiz reizēm ūdens analīzes uzrāda peldēšanai neietecamus rādītājus.

Aprobežojumi aizsargjoslās saskaņā ar **Aizsargjoslu likumu** (05.02.1997. ar pēdējiem grozījumiem 22.06.2005.) un ar Meža likumu (24.02.2000.).

Detalizēta izmantošana Apbūves noteikumos.

4.1.2. MEŽS PILSĒTAS TERITORIJĀ

Mežs un mežsaimniecības teritorijas nozīmē ar mežu apaugušas teritorijas, mežu teritorijas, kokaudzētavas, kā arī ar attiecīgo izmantošanu saistītas būves. Mežu izmantošanas kārtību nosaka un detalizē meža ierīcības un apmežošanas plāns. Mežā netiek paredzētas kailcirtes.

Esošā situācija

Viļānu pilsētas mežu kopplatības ir 14,2 hektāri. Mežs saskaņā ar esošo situāciju ietilpst apakš kategorijā „Meža parki”. Mežs saskaņā ar 2001.gada meža inventarizācijas datiem iedalīts 1 kvartāla 10 nogabalos. Vairāk kā pusē jeb 54% platībā ir valdošā mežaudzes suga- priede, piemistojumā egles, bērzs un apse damakšņa augšanas tipā, nedaudz arī slapjā damakšņa augšanas tipā. Mežaudzes 2 stāvu veido egles, kas ir vidēji 50 gadus vecas. Pamežs – atsevišķos nogabalos rets, vietām vidēji biezs, arī biezs, nereti grupveidā. Pameža sugas – krūklī, pīlādži, egles. Vietām grupveida egles paauga.

Mežaudzes ar valdošo sugu egli sastāda 16% no kopējās meža platības damakšņa un vēra augšanas apstākļos. Bērzs kā valdošā suga ir 11% no kopējās Viļānu pilsētas meža platības vēra augšanas apstākļa tipos. Apse sastāda atlikušos 19%.

Tā kā līdz šim mežos nav bijušas kailcirtes, mežaudzes vecums pārsniedz cirtmeta vecumu un ir ekoloģiski bagāts. Viļānu pilsētas mežā nav mikroliegumu.

Esošās meža teritorijas tiek samazinātas, lai attīstītu citas atļautās izmantošanas. Meža teritorijas tiek saglabātas pie Maltas upes teritorijas ZR daļā., pie autoceļa A12, pie AS Latgales ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacijas, gar Latgales ielu, pilsētās DR. Mežs pilsētas teritorijā tiek saglabāts, lai nodrošinātu pilsētas saimnieciskās vajadzības un iedzīvotāju nepieciešamību pēc rekreācijas un atpūtas, kā arī lai samazinātu pilsētas kaitīgo ietekmi uz apkārtējām teritorijām, jo saglabājamie meži ir ekoloģiski bagāti un bioloģiski daudzveidīgi. To turpmākais statuss būs aizsargājamie meži, kur nav pieļaujamas kailcirtes.

Esošo situāciju skatīt pašreizējās teritorijas izmantošanas kartē (1.karte).

Detalizēta izmantošana Apbūves noteikumos.

4.1.3. LABIEKĀRTOTAS DABAS APSTĀDĪJUMU TERITORIJAS

Teritorijas iedzīvotāju un viesu aktīvas un pasīvas atpūtas iespēju nodrošināšanai brīvā dabā, kur apbūve nav primārais izmantošanas veids. Teritorijas ir veidojamas kā apzaļumotas un labiekārtotas sabiedrībai brīvi pieejamas teritorijas.

Teritorijas plānojumā tiek izdalītas divu veidu labiekārtotas dabas apstādījumu teritorijas:

- 1) teritorijas pie ūdenstilpēm un ūdenstecēm
- 2) teritorijas pilsētā, lai nodrošinātu teritorijas apzaļumošanu – parki, skvēri

Jaunas apstādījumu teritorijas paredzētas gar Maltas upi, gar nozīmīgākajiem meliorācijas grāvjiem u.c. Kā noteiktā palīgizmantošana citām atļautajām izmantošanām ir paredzēta stādījumu josla gar Rīgas ielu, iebraucot Viļānu pilsētā, radot harmoniskas un zaļas pilsētas tēlu. Papildus esošajiem apstādījumiem tiks veidoti jauni apstādījumi. Labiekārtotas dabas un apstādījumu teritorijas skatīt atļautās (plānotās) izmantošanas kartē.

Detalizēta izmantošana Apbūves noteikumos.

4.1.5. LABIEKĀRTOTAS PIEMIŅAS VIETAS

Vecie ebreju kapi

Teritorijas, kurās ir tikti veikti apbedījumi, bet vairs nav kapsētas statuss (apbedījumi nav veikti ilgāk nekā 25 gadi), kuru galvenais mērķis ir sabiedrības izglītošana. Teritorijas ir jālabiekārto un jāpadara sabiedrībai pievilcīgas.

Viļānu teritorijas plānojumā tiek izdalītas sekojošas labiekārtotas piemiņas vietas:

- Viļānu vecie ebreju kapi;
- Viļānu vecie katoļu kapi;
- Totalitāro režīmu genocīda upuriem veltīta piemiņas vietas.

Viļānu vecajiem ebreju kapiem un Viļānu vecajiem katoļu kapiem ir noņemts kapsētas statuss, kam ir piekritusi Sabiedrības veselības aģentūra.

4.2. SABIEDRISKO OBJEKTU TERITORIJAS

Viļānu pilsētas teritorijas plānojumā sabiedrisko iestāžu teritorijas izdalīta ar mērķi, lai pašvaldība varētu realizēt pašvaldībām uzliktās funkcijas (tās ir izglītības, medicīniskās un sociālās aprūpes u.c. funkcijas)

Zemesgabali, kur primārā zemju, ēkas un būvju vai to daļu izmantošana, kas kalpo publiskiem, sabiedriskiem vai sociāliem nolūkiem, un ietver arī valsts, pašvaldības, reliģijas, izglītības, kultūras, zinātnes, ārstniecības, sociālās aprūpes vai citas līdzīgas iestādes. Sabiedriskajos objektos pieļaujama darījuma objektu izvietošana, nepārsniedzot 30% no kopējās teritorijas stāvu skaita.

Viļānu pilsētas dome

Viļānu vecticībnieku baznīca

Viļānu pilsētas teritorijā tiek saglabātas visas esošās sabiedrisko objektu teritorijas: Viļānu pilsētas dome, Viļānu vidusskola, pirmsskolas izglītības iestādes, stadions, Viļānu bērnu mūzikas un mākslas skola, arodvidusskola ar visām tai piederošajām teritorijām, kā arī kultūras iestādes un reliģiskās iestādes. Kā plānotās sabiedrisko objektu teritorijas tiek izdalīti zemesgabali pie skolas un pie Maltas upes (Saules iela), kā arī Lakstīgalu sala.

4.3. JAUKTAS APBŪVES TERITORIJAS

4.3.1. JAUKTAS DARĪJUMU UN DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA

Zemesgabali, kuru primārais zemes, būvju vai to daļu izmantošanas veids ir intensīva jaukta apbūve ar daudzveidīgām komerciāla un publiska rakstura funkcijām, izslēdzot ražošanas funkcijas

Viļānu pilsētas teritorijā plānotās jauktas darījumu un dzīvojamās apbūves teritorijas lielākās grupas ir plānotas gar Rīgas ielu, Kultūras laukuma kreiso pusi, gar Brīvības ielu, papildinot jau esošo apbūvi un attīstot turpmāko teritorijas izmantošanu.

Teritorijas plānojumā netiek norādīta teritoriju proporcija dzīvojamās un darījumu daļās, līdz ar to var attīstīt gan dzīvojamo apbūvi, gan darījuma apbūvi.

4.3.2. JAUKTAS DARĪJUMU UN SABIEDRISKO OBJEKTU TERITORIJAS

Zemesgabali, kur primārais zemes, būvju vai to daļu izmantošanas veids ir intensīva jaukta apbūve ar daudzveidīgām komerciāla un publiska rakstura funkcijām, izslēdzot dzīvojamo funkciju un ražošanu.

Viļānu pilsētas teritorijā šādas teritorijas paredzētas Viļānu slimnīcas teritorijā un tās apkārtnē, kā arī pie Viļānu TV, AS Latgales ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacijas.

4.3.3. JAUKTAS RAŽOŠANAS UN DARĪJUMA OBJEKTU APBŪVES TERITORIJAS

Zemesgabali, kur primārais zemes, būvju vai to daļu izmantošanas veids ir intensīva jaukta apbūve ar daudzveidīgām komerciāla rakstura un ražošanas funkcijām, izslēdzot dzīvojamo funkciju.

Viļānu teritorijas plānojumā jauktas ražošanas un darījuma objektu teritorijas izvietosies pie dzelzceļa.

4.4. DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS

4.4.1.. SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJAS

Esošā savrupmāju apbūve Nākotnes ielā

Zemesgabali, kuru primārā izmantošana ir savrupmāju (ģimenes dzīvojamo māju) vai dvīņu māju (bloķētu divu ģimenes dzīvojamo māju) apbūve, kur katra no tām izmantojama vienīgi kā vienas vai vairāku ģimeņu mājoklis.

Pilsētā jāveicina ģimenes māju – savrupmāju būvniecība, kas nodrošina iedzīvotājiem latviskajai mentalitātei atbilstošu dzīves veidu. Teritorijas plānojumā tiek paredzēts saglabāt esošos individuālās apbūves rajonus un veidot jaunus savrupmāju rajonus,

paredzot izveidot ielas un nepieciešamos inženiertīklus un paplašināt dažas esošās savrupmāju apbūves teritorijas. Vienas ģimenes mājas celtniecībai nepieciešams zemes gabals, ar platību ne mazāku par 1200m², tādējādi nodrošinot kvalitatīvu dzīvesvidi.

Jaunie savrupmāju rajoni atradīsies pie Viļānu slimnīcas, pie Latgales ielas, kā arī pie Ceriņu ielas, kā arī papildinās jau esošo savrupmāju apbūvi.

4.4.2. MAZTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA

Zemesgabali, kur zemes primārā izmantošana ir dzīvojamā apbūve ar mazstāvu (1-2 stāvu) daudzdzīvokļu namiem ar īres vai privātiem dzīvokļiem, bet sekundārās - citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas.

Papildus esošajām mazstāvu apbūves teritorijas paredzēta pie dzelzceļa stacijas, kas varētu būt aktuāli, attīstoties darījumiem un ražotnei.

4.4.3. DAUDZSTĀVU APBŪVES TERITORIJAS

Zemesgabali, kuros primārais zemes izmantošanas veids ir daudzstāvu daudzdzīvokļu māju dzīvojamā apbūve ar īres vai privātiem dzīvokļiem, bet sekundāri – citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas, kas parasti izvietojamas dzīvojamo namu pirmajos stāvos un nerada dzīvojamai videi būtisku piesārņojumu.

Viļānu pilsētas teritorijas plānojumā daudzdzīvokļu māju apbūves teritorijas izdalītas atbilstoši esošajai situācijai, lai nodrošinātu pilsētas iedzīvotājus ar dzīvojamo platību un sociālajiem pakalpojumiem. Šīs teritorijas izvietotas pilsētas dienvidu daļā.

Jaunas teritorijas šādu zonu izvietojumam pilsētā nav paredzētas, izņemot nepabeigto daudzstāvu ēku renovācija un atjaunošana. Galvenais uzdevums tiek izvirzīts šo zonu pagalmu sakārtošanai un iekārtošanai un ēku tehniskās un estētiskās kvalitātes uzlabošanai. Nepieciešams izstrādāt labiekārtošanas projektus pilsētas daudzdzīvokļu namu pagalmiem, kā arī nodrošināt energoefektivitātes pasākumus.

4.5. RAŽOŠANAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJAS

4.5.1. VIEGLĀS RAŽOŠANAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJAS

Zemes gabali, kuru primārā izmantošana ir vieglās ražošanas uzņēmumi, kas rada nebūtisku piesārņojumu vidē, izslēdzot dzīvojamo funkciju.

Vieglās ražošanas objektu teritorijas paredzētas pie Centrālās ielas (kur šobrīd nav paredzēta nekāda apbūve), kas nākotnē kļūs par pilsētas centra apvedceļu un maģistrālo ielu, kā arī pie garāžu kooperatīva, papildinot jau esošo ražošanas teritorijas.

Vieglās ražošanas objektiem, kas atrodas ūdens ķīmiskajā aizsargjoslā, būs nepieciešams ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums.

4.5.2. RAŽOŠANAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJAS

Zemesgabali, kur primārais izmantošanas veids ir ražošanas un noliktavu uzņēmumi un iestādes, kam ir noteiktas īpašas sanitārās vai citas prasības.

Bijusī pesticīdu glabātuve

Ražošanas objektu teritorijas tiek veidotas pie dzelzceļa. Ražošanas objektiem, kas var radīt būtisku piesārņojumu, būs nepieciešama IVN procedūra.

Plānotās ražošanas teritorijas tiek izvietotas teritorijās, kas jau ir piesārņotas (piemēram, bijusī pesticīdu glabātuve), iepriekš izvērtējot rekultivācijas nepieciešamību, vai arī pie esošajām ražotnēm.

Jaunas ražošanas teritorijas paredzētas pie AS Latgales ciltslietu un mākslīgās apsūklošanas stacijas, pie dzelzceļa.

Derīgo izrakteņu izmantošanā nepieciešams sadarboties ar kaimiņu pašvaldībām un derīgo izrakteņu īpašniekiem to veiksmīgākā izmantošanā un apsaimniekošanā, kā arī veikt pētījumus par perspektīvo lauku atrašanos un izmantošanu.

4.6. TEHNISKĀS INFRASTRUKTŪRAS TERITORIJAS

Teritorijas, kuru zemju un būvju izmantošanas veids ir inženiertehniskās infrastruktūras nodrošināšana. Dzīvojamā apbūve šajās teritorijās nav atļauta.

4.6.1. Inženierinfrastruktūras un komunālās apbūves teritorijas

Zemesgabalu izbūves teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir transporta un noliktavu uzņēmumi un iestādes, arī tādi, kam ir noteiktas sanitārās vai citas īpašas prasības.

Ūdensapgāde

Ūdensapgāde un kanalizācijas sistēma skatāma 4.kartē.

Esošās ūdensapgādes sistēmas raksturojums

Uz 2005.gada janvāri LVGMA datu bāzē „Urbumi” Viļānu pilsētā bija reģistrēti 22 ekspluatācijas urbumi, no kuriem 5 pieskaitāmi centralizētai ūdensapgādes sistēmai, bet 12 – decentralizētai. Divi no urbumiem atrodas ārpus Viļānu pilsētas robežām, divi ir tamponēti un dabā nav konstatējams.

Visiem decentralizēto urbumu īpašniekiem tika izsūtītas vēstules par informācijas sniegšanu, t.sk. urbuma izmantošanu un aizsargjoslām.

<i>Urbums</i>	<i>Statuss</i>	<i>Piederība</i>	<i>Piezīmes</i>
DB13984	Centralizēts urb.	Pašvaldība	Noteikta aizsargjosla
DB13983	Centralizēts urb.	Pašvaldība	Noteikta aizsargjosla
DB13982	Centralizēts urb.	Pašvaldība	Noteikta aizsargjosla
DB13981	Centralizēts urb.	Pašvaldība	Noteikta aizsargjosla

DB13980	Centralizēts urb.	Pašvaldība	Noteikta aizsargjosla
DB19117	Rezerves urb. (nedarb.)	Pašvaldība	Noteikta plānotā aizsargjosla
DB19115	Rezerves urb. (nedarb.)	Pašvaldība	Noteikta plānotā aizsargjosla
DB19116	Rezerves urb. (nedarb.)	Pašvaldība	Noteikta plānotā aizsargjosla
DB19112	Rezerves urb. (nedarb.)	Pašvaldība	Noteikta plānotā aizsargjosla
DB19114	Rokas pumpis	Pašvaldība	Noteikta plānotā aizsargjosla
DB19113	Decentralizēts urb.	SIA „Lattelekom”	
DB19109	Decentralizēts urb.		Urbums neatrodas pilsētas teritorijā
DB19118	Decentralizēts urb.	Pašvaldība	Dabā neeksistē
DB6774	Decentralizēts urb.	SIA „Latgales ceļi”	Tiek gatavoti dokumenti tamponēšanai
DB13986	Decentralizēts urb.	Pieder AS Latgales ciltslietu un mākslīgās apsūkšanas stacijai	Kārto dokumentus par aizsargjoslu aprēķiniem
DB14357	Decentralizēts urb.	SIA Viļānu Lauktechnika”	Kārto dokumentus uz zemes īpašuma tiesībām un par aizsargjoslu aprēķiniem
DB19111	Decentralizēts urb.	Piederība neskaidra (atrodas dzelzceļa aizsargjoslas teritorijā, bet neskaitās dzelzceļa bilancē)	Dabā eksistē
DB19103	Decentralizēts urb.	SIA Remontnieks	Iztrūkst dokumentācijas
DB19104	Decentralizēts urb.	SIA Bonita	Iztrūkst dokumentācijas
DB19110	Decentralizēts urb.	SIA VarisV	Nav informācijas
DB6780	Decentralizēts urb.	SIA „Viļānu slimnīca”	Kārto dokumentāciju ūdens lietošanas atļaujas saņemšanai
DB19105	Decentralizēts urb.	Piederība neskaidra, atrodas uz pašvaldības zemes	Tamponēts un dabā nav atrodams.

Viļānu pilsētas urbumi ierīkoti Daugavas (D_{3dg}), Daugavas – Salaspils (D_{3slp+dg}) un Pļaviņu – Daugavas (D_{3pl-dg}) ūdens horizontos. Ūdens tiek iegūts no dolomītus saturošiem nogulumiem. Paredzamie krājumi ir 9,125 milj.m³ ar debitu 1000m³/h.

SIA “Viļānu namsaimnieks” ūdensapgādes sistēma apkalpo 1830 iedzīvotājus no kopējā iedzīvotāju skaita pilsētā jeb 48,9% iedzīvotāju.

Samērā liels privātmāju iedzīvotāju skaits ūdensapgādes vajadzībām izmanto grodu akas. Atsevišķa autonoma ūdensapgādes sistēma ir AS *Latgales ciltslietu un mākslīgās apsūkšanas stacija*, kas ar savu dziļurbumu apkalpo divas daudzdzīvokļu mājas jeb 75 iedzīvotājus, kā arī Viļānu slimnīcas dziļurbums, kas apkalpo gan Viļānu slimnīcu, gan 20 iedzīvotājus. Pilsētā ir arī viens darbojošs brīvkrāns uz ielas.

Vidējais ūdens patēriņš sastāda vidēji 106500 m³/gadā (dati par centralizēto ūdens apgādi). Dati ir balstīti uz elektroenerģijas patēriņu, kas nepieciešams ūdens pacelšanai (2005.gadā – 47209 kWh), jo ēkās nav uzstādīti ūdens skaitītāji.

Ūdens padeve Viļānu pilsētas centralizētajos ūdensapgādes tīklos tiek nodrošināta no divām ūdensieguves vietām:

- Ceriņu ielas ūdensgūtne, kurā atrodas 4 dziļurbumi (DB13983, DB13982, DB13981, DB13980)
- Urbums Rēzeknes ielā 1 tiek izmantots tikai avārijas gadījumos (DB13984)

Turpmākā Viļānu ūdensapgādes sistēmas attīstība tiek balstīta uz Ceriņu ielas ūdensgūtni, kur kopš 1974.gada pakāpeniski ierīkoti četri dziļurbumi un attīstīta ūdensapgādes infrastruktūra.

Ar ūdens padevi kvantitatīvā ziņā nav problēmu, bet daudzstāvu māju nodrošinājums ar nepieciešamo spiedienu nav apmierinošs, jo daudzstāvu apbūves augstums ir praktiski vienā līmenī ar ūdenstornā augstumu, un augšējo stāvu iedzīvotāji ūdeni reizēm saņem ļoti maz vai arī nemaz.

Dzelzs saturs ūdenī pārsniedz maksimāli pieļaujamo koncentrāciju un svārstās no 0,3 – 7,4 mg/l.

Vienā no ūdens paraugiem, kas ņemts 1998. gadā no artēziskās akas blakus centrālajam ūdenstornim, ir konstatēts bakterioloģiskais piesārņojums pēc mezofilo aeroba un fakultatīvi anairoba baktēriju skaita (230 uz ml), bet zarnu nūjiņu koliformas pārsniedz pat 1100 litrā. Tomēr saslimstību biežums ar ūdeni izraisošajām infekcijas slimībām ir zemāks par vidējo valstī.

Karstā ūdens padeve pilsētā nav nodrošināta.

Ūdens mērītāji akā nav uzstādīti. Ir zināms elektroenerģijas patēriņš, kāds 2004. gadā ir izmantots ūdens pacelšanai, un tas sastādīja 46173 kWh.

Ūdens patēriņš no vienīgā brīvkrāna nav ņemts vērā.

Patērētāji tiek nodrošināti ar ūdens apgādi no diviem pazemes avotiem.

Viena aka 45 m dziļumā ir izurbta 1969. gadā pilsētas centrālajā daļā. Tai nav filtra konstrukcijas. Tajā uzstādīts 6,0 kW sūkns ar jaudu 16 m³/h. Akas ūdenstornis (būvēts 1961. gadā) betona konstrukcijas ar tērauda tvertni, kuras tilpums 80 m³, tvertne – korodējusi, ūdens tornis netiek izmantots, jo artēziskā aka ir slēgta.

Pārējās četras akas ir izvietotas pilsētas dienvidaustrumu malā. To dziļums sasniedz 45; 50; 55 un 60 m. Akās nav filtra konstrukciju. Uzstādīto sūkņu parametri: vienam sūknim 6,0 kW ar jaudu 16 m³/h, bet pārējiem trijiem sūknim 11 kW ar jaudu 25; 40 un 40 m³/h. Visi sūkņi ražoti Krievijā. Blakus esošajām akām atrodas ūdenstornis, izbūvēts 1971. gadā ar tilpumu 80 m³. Pamatnes materiāls no dzelzbetona, tvertne – no tērauda, kas ir korodējusi kā arī torņa būvkonstrukcijas ir sliktā stāvoklī un draud sabrukt. Trešā ūdenstornā izbūve tika uzsākta, bet netika pabeigta.

Zemāk esošajās tabulās uzrādīts pilsētas esošā ūdensvada sadalījums atkarībā no cauruļvadu materiāla un diametra, un cauruļvadu vecuma.

Cauruļvadu sadalījums metros

Diametrs, mm	Ķets	Tērauds	Plastmasa	Kopā
50	1 300	1 600		2 900
100	2 500	1 800		4 300
200	3 200			3 200
Pavisam	7 000	3 400	0	10 400

Cauruļvadu vecums (% no attiecīgā cauruļvada kopējā garuma)

Gads	Ķets	Tērauds
1970:	70 %	18 %
1975:	10 %	47 %
1978:	14 %	35 %
1980:	6 %	

Daži cauruļvadu posmi ir izbūvēti aptuveni 1961.gadā un daži 1991.gadā.

Komunālā ūdensapgādes sistēmā uzstādīts viens brīvkrāns uz ielas un konkrēti nenosaukts aizbīdņu un ugunsdzēsības hidrantu skaits.

Pilsētai vēl ir trīs atsevišķas lokālās ūdensapgādes sistēmas, ko darbina un uztur dažādas iestādes vai privāti uzņēmumi:

- Viļānu slimnīcas sistēma, kas nodrošina slimnīcu un divas dzīvojamās mājas ar 20 iedzīvotājiem un kurai ir viena aka un ūdenstornis ar tvertni 18 m³. Tīkls sastāv no 50 mm caurulēm ar kopējo garumu 150 m.
- SIA "Lukoil – Serviss" sistēma (degvielas uzpildes stacija) ar aku, kas uzbūvēta pirms 20 gadiem, 5 m³ spiedtvertni un kopējo tīkla garumu 1 km.
- A/S "Latgales ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacija", kam ir sava ūdenstvertne un kas apgādā ar ūdeni arī divas blokmājas ar 75 iedzīvotājiem. Sistēma sastāv no 1 akas un 1974.g. uzbūvēta 26 m³ ūdenstornis. Kopējais tīkla garums ir aptuveni 770 m ar diametru 50 – 100 mm.

Noteiktās aizsargjoslas

Teritorijas plānojuma ietvaros tika noteiktas aizsargjoslas tikai centralizētās ūdensapgādes urbumiem. Decentralizētajiem urbumiem un individuālajām akām tiek noteikta 10m aizsargjosla.

Ūdensurbumu aprēķinātie aizsargjoslu lielumi (VĢMA dati)

Urbuma Nr.	Stingrā režīma aizsargjosla, m	Bakterioloģiskā aizsargjosla, m	Ķīmiskā aizsargjosla, m
13984	30-50	65	1045
13983	30-50	140	985
13982	30-50	150	1145
13981	30-50	104	730
13980	10-30	85	675

Teritorijas plānojumā noteiktie stingrā režīma aizsargjoslu lielumi rezerves urbumiem (centralizētā ūdensapgāde)

	Stingrā režīma aizsargjosla	Bakterioloģiskā aizsargjosla, m	Ķīmiskā aizsargjosla, m
19117	10-25	Nav noteikta	
19115	10-25		
19116	10-25		
19112	10-25		
19114	10-25		

Ūdensapgādes sistēmas novērtējums

1. Gandrīz visi komunālās ūdensapgādes sistēmas elementi ir sliktā tehniskā stāvoklī.
2. Pielietotajiem artēziskajiem sūkņiem ir raksturīga zema efektivitāte, kā rezultātā ir lieli ūdens zaudējumi.

Daļa ūdensapgādes tīklu ir ļoti sliktā tehniskā stāvoklī, un vidējais tīklu fiziskais nolietojums varētu sastādīt aptuveni 90%, jo vecākie tīkli izbūvēti 1961. gadā, bet jaunākie 1991 gadā. Vidēji reģistrētais avāriju skaits uz tīkliem ir divas reizes mēnesī, parasti uz ķeta cauruļvadiem. Atbilstošais avāriju skaits uz 1km sanāk 3,5 reizes gadā.

Bez tam cauruļvadu faktiskais diametrs ir aptuveni par 50% samazinājies cauruļvadu aizaugšanas dēļ. Sliktā tehniskā stāvoklī aizbīdņi un ugunsdzēsības hidranti.

Abu ūdenstorņu metāla tvertnes ir stipri korodētas, bet Ceriņu ielā esošā ūdenstorņa pamatnes konstrukcija vairs nav droša, pastāv tās sabrukšanas iespēja. Ūdenstorņu augstums nav pietiekošs nepieciešamā spiediena nodrošināšanai daudzstāvu apbūves augšējos stāvos.

Jaunā trešā ūdenstorņa celtniecība ir palikusi nepabeigta.

Ūdensapgādes sistēmas rekonstrukcija

Vides ministrija 2003. gada februārī nolīga firmu HALCROW AROUP LTD sadarbībā ar firmām Aqua – BRAMBIS, Eiropprojekts u.c., lai sagatavotu ūdenssaimniecību attīstības projektus Austrumlatvijas trīs upju baseinos. Viens kopprojekta specifiskajiem mērķiem ir projekta pieteikuma sagatavošana ES finansējuma saņemšanai.

Šī projekta mērķi ūdensapgādē ir sekojoši:

- esošās ūdensapgādes sistēmas paplašināšana un atjaunošana, lai visus iedzīvotājus nodrošinātu ar centralizētu ūdensapgādi, kas atbilstu ES direktīvas 98/83/EC – Ūdens kvalitāte cilvēku patēriņam, prasībām;
- ūdens patēriņa vadība, pielietojot apmaksas sistēmu, kas balstās uz patērētā ūdens tilpuma mērījumiem.

1. prioritāte apakšprojektiem: darbības un uzturēšanas izmaksu samazināšana

- 5 veco artēzisko sūkņu nomaiņa pret jauniem, efektīviem sūkņiem
- 5 aku atjaunošana (stobra un filtru), kur nepieciešams

2. prioritāte apakšprojektiem: piesārņojuma kontroles, sabiedrības veselības un vadības uzlabošana

- ūdensapgādes rehabilitācijas plānošana
- 10% tīkla tīrīšana un skalošana
- 10% tīkla atjaunošana
- esošā ūdenstorņa rekonstrukcija

3. prioritāte apakšprojektiem: infrastruktūras paplašināšana un ūdens uzņēmuma speciālās prasības

- 10% tīkla tīrīšana un skalošana
- 10% tīkla atjaunošana
- attīrīšanas iekārtu pirmās kārtas izbūve, ieskaitot jaunu sūkņu staciju un papildus ūdenstorņa pabeigšana

4. prioritāte apakšprojektiem: turpmākā iekārtu sakārtošana

- pārējo 20% tīkla tīrīšana un skalošana

- 20% tīkla rehabilitācija
- ūdens attīrīšanas iekārtu un sūkņu stacijas paplašināšana un papildus artēzisko aku ierīkošana
- tīklu paplašināšana līdz 90%

Nepieciešamie uzlabojumi

1) Ūdens ieguve

- divu jaunu aku izbūve;
- esošā urbuma rekonstrukcija;
- minēto urbumu apgāde ar jauniem sūkņiem un saistītajām iekārtām (aizbīdņi, mērītāji);
- 4 esošo aku tamponēšana.

Šīs komponentes ir nepieciešamas, lai nodrošinātu no ūdensgūtnes iegūstamā ūdens kvalitāti un apjomu, kas nepieciešams apgādei, rezervei un ugunsdzēsībai. Aku tamponēšana ir iekļauta, lai novērstu ūdens piesārņojumu, kas potenciāli var izraisīt iegūstamā ūdens piesārņojumu.

2) ūdens attīrīšana un rezerve

Šī komponente ietver atdzelžošanas filtru iekārtu (AS) izbūvi kopā ar nepieciešamajām ēkām, rezervuāriem, sūkņiem un savienojošajiem vadiem. Lai arī Viļānos ir 2 esošie ūdenstorņi un 1 nepabeigts, tie nav uzskatāmi par piemērojamiem izmantošanai AS, jo torņi nenodrošina pietiekamu rezervi ugunsdzēsības vajadzībām, un to augstums ir nepietiekams nepieciešamā spiediena nodrošināšanai daudzdzīvokļu māju augšējās stāvos.

Tādēļ blakus AS tiek piedāvāts izbūvēt pazemes rezervuāru ar pacēluma sūkņiem. Rezervuārs nodrošinās nepieciešamo rezervi mājāsaimniecību apgādes vajadzībām, ieskaitot diennakts patēriņa svārstības un ugunsdzēsības rezerves prasības.

Iespējamā abu torņu – esošā ūdenstorņa un jaunā, mazākā, rezervuāru, izmantošana tika apsvērta, taču, sūkņu darbības prasību dēļ, netika uzskatīta par piemērotu šādas sistēmas darbībai, jo viens rezervuārs ar pacēluma sūkņiem ir daudz vieglāk darbināma sistēma.

3) tīklu paplašināšana un rehabilitācija

Šī komponente ietver:

- Ūdensapgādes tīkla paplašināšanu 100% pārklājuma sasniegšanai, kas nozīmē papildus 13,5 km ūdensvada. Tas ietver vietējo apgādes sistēmu savienošanu centralizētā tīklā, un paplašinājumu uz Jaunviļāniem.
- Ūdensapgādes māju pieslēgumus 95% pieslēguma līmeņa sasniegšanai, kas nozīmē papildus 710 pieslēgumus.
- Esošā tīklu atjaunošanu noplūžu samazināšanai, kas ietver 4km ūdensvada nomaiņu.
- Ūdens mērītāju uzstādīšana visiem esošajiem nemērītajiem pieslēgumiem un papildus ilgtermiņa plānotajiem pieslēgumiem, kopā 1755 mērītāji.

Šie darbi ir nepieciešami, lai uzlabotu ūdens sadales sistēmas darbību, samazinot noplūžu līmeni, un veicinātu metrisku (tilpuma) norēķina sistēmu. Darbi ietver arī tīkla paplašināšanu, kas nepieciešama visu Viļānu iedzīvotāju nodrošināšanai ar pieejamu drošam

un pilnvērtīgam dzeramajam ūdenim, un pašvaldībai ir mehānisms ienākumu radīšanai. Tas nozīmē arī esošo privāto apgādes tīklu pieslēgšanu centralizētajiem tīkliem.

Ūdensapgādes tīkla paplašināšana ietver paplašinājumu uz Jauviļāniem – nelielu apdzīvotu vietu ārpus Viļānu pilsētas pašvaldības robežas. Jaunviļāni šobrīd ir nodrošināti ar kanalizācijas tīklu, ko apsaimnieko *Viļānu Namsaimnieks*, tādēļ tiek uzskatīts par piemērojamu pieslēgt šos pašus iedzīvotājus arī centralizētajai ūdensapgādei. Jaunviļānu pieslēgums ir ietverts tikai kā ilgtermiņa opcija, jo ciems atrodas nomaļus no Viļānu centra, un īstermiņa iedzīvotāju pieslēgšana pašvaldības robežās ir acīmredzams izmaksu ieguvums un reāla iespēja, kad izveidosies Viļānu novads

Ūdensapgādes plāna kopsavilkums

Viļānu ūdensapgādes pakalpojumu ilgtermiņa plānā ir paredzēts attīstīt centralizētu sistēmu ar vienu atdzelžošanas staciju, kas nodrošinātu ar dzeramo ūdeni līdz 95% iedzīvotāju. Ūdens tiks iegūts no vienas ūdensgūtnes, kas atrodas ŪAS tuvumā, un piegādā ūdeni no 3 akām. Krājumus nodrošinās viens pazemes rezervuārs, kas atrodas ŪAS teritorijā, un esošie ūdenstorņi vairs netiks izmantoti.

Lai nodrošinātu centralizētu apgādi visā Viļānu pilsētā un blakus esošajā Jaunviļānu pašvaldībā, tiks paplašināts ūdens sadales tīkls. Centralizētās ūdensapgādes tīklam tiks pievienota arī esošā slimnīca, Viļānu SIS, Latgales CMAS un Lukoil privātās sistēmas. Tādējādi, iedzīvotāji, kurus pašlaik apkalpo privātās sistēmas, saņems augstākas kvalitātes ūdeni.

Siltumapgāde

2000. gadā Viļānu pilsētas dome uzsāka siltumapgādes sistēmas rekonstrukciju. Līdz tam Viļānu daudzdzīvokļu māju apsildīšanai izmantoja 10 katlus RK – 1,5, kuru ekspluatācijas mūžs sastādīja 10...17 gadus, un kuri bija uzstādīti trijās katlumājās. Kā kurināmo savā laikā izmantoja šķidro krāšņu kurināmo, mazutu, slāncu eļļu. 1999. gadā LR Ekonomikas ministrijas uzdevumā tika izstrādāts paraugprojekts kūdras ieguves un izmantošana programmas ietvaros, kas paredzēja Viļānos uzbūvēt katlu māju ar 5,0 MW jaudu gabalkūdras kurināšanai. Laika posmā no 2000. līdz 2004. gadam Viļānu siltumapgādes sistēmas rekonstrukcija tika veikta III posmos.

I posms 2000 gads - 2002. gads.

- uzbūvēta jauna katlumāja Nākotnes ielā 6a.
- uzstādīti divi katli: ORIONS ar jaudu 2,5 MW, AK – 1500 ar jaudu 1,5 MW

Ar priekšskurtuvēm un mehānizētu kurināšanas padevi. Kā kurināmo izmanto zāģu skaidas, šķeldu, frēzkūdru. Skaidas un šķeldu piegādā apkārtņē esošie gateri, bet frēzkūdru piegādā no 7km attālumā esošā Kņavas purva.

II posms 2002 - 2003. gads.

- nomainītas siltumtrases 2700 m garumā. Siltumtrasēs tika izmantotas bezkanāla divcaurules ar rūpnieciski izolētiem cauruļvadiem.
- katlu mājā Rēzeknes ielā 1a uzstādīts jauns katls AK – 1000 un katli pārveidoti, lai varētu kurināt ar zāģu skaidām, šķeldu un kūdru.

III posms 2004. gads.

- dzīvojamās mājās uzstādīti 29 individuālie siltummezgli, kas jūtami uzlaboja dzīvojamo māju siltumapgādi. Siltumapgādes rekonstrukcijā tika ieguldīti līdzekļi 636544, 9 Ls vērtībā, tajā skaitā valsts mērķdotācijas 250000 Ls apmērā.

Apkures rekonstrukcijas rezultātā tika atrisinātas sekojošas problēmas:

- Likvidēta katlumāja Brīvības ielā 27, kura atradās pilsētas centrā, kur kā kurināmo, izmantoja šķidro kurināmo.

- Tiek izmantoti vietējie energoresursi (kūdra, zāģu skaidas, šķelda) siltumenerģijas ražošanā, kas tiek iegūti Viļānu pilsētas tiešā tuvumā. Līdz ar to samazinās gan kurināmā izmaksas, gan arī transportēšanas izmaksas.
- Tiek samazināts kaitīgo izmešu daudzums
SO₂ – vairāk nekā 10 reizes, jo sadedzinot kūdru un koksni, sēra dioksīda daudzums ir daudzreiz mazāks, nekā mazuta.
No₂ – vairāk nekā 2 reizes
- **kurināmā izmaksas samazinājās vairāk nekā 2 reizes.**
- Katlu māju apkalpojošā personāla skaits samazinājās par 14 cilvēkiem
- Katlu māja Nākotnes ielā 6 izmanto kā palīgtelpas.

Perspektīvā:

- jānomaina atlikušie vecie siltrumtrases posmi 350m garumā uz vidusskolu, domi, policiju un dzīvojamo māju Ugunsdzēsēju ielā.
- Jāuzstāda 7 individuālie siltummezgli.
- Jāatrisina jautājums par iedzīvotāju apgādi ar silto ūdeni.

Viļānu pilsētas domes naudas līdzekļu izlietojums katlumājas (Nākotnes ielā 6a) celtniecībai.

Datums	Dok. Nr.	Izdevumi	Summa	Kopā iztērēts
28.06.2000	Līg. Nr. AL00117	Vides invest.f.ieturēj.	24000,00	24000,00
07.07.2000		VIF komisija par pārsk.	10,00	24010,00
07.07.2000	-- --	SIA "ORIONS"	51381,00	53791,00
07.07.2000	-- --	SIA "ORIONS"	62417,64	116208,64
12.07.2000	-- --	SIA PMK "Energoceltnieks"	19706,42	135915,06
12.12.2000	-- --	SIA PMK "Energoceltnieks"	42697,81	178612,87
15.12.2000	-- --	SIA "ORIONS"	31181,97	209794,84
15.12.2000	-- --	SIA "ORIONS"	24684,00	234478,84
15.12.2000	-- --	Komisija par pārsk.	10,00	234488,84
14.03.2001	-- --	SIA "ORIONS"	5511,16	240000,00
30.11.2001	-- --	SIA PMK "Energoceltnieks"	3821,68	243821,68
30.11.2001	-- --	SIA "ORIONS"	12851,33	256673,01
09.11.2002	Pieprasīj. Nr. 6.	Ziemeļu invest.fonds	33420,00	290093,01
11.02.2003	Pieprasīj. Nr.7.	A/S "Komforts"	15935,18	306028,19
26.03.2003	m. uzd. Nr. 214.	I.U. "N.V.N."	300,00	306328,19
27.03.2003	m. uzd. Nr. 218.	I.U. "N.V.N."	1000,00	307328,19
16.04.2003	m.uzd..Nr.255.	SIA Rēz.PMK. "Energoceltnieks"	1151,88	308480,07
19.05.2003	D.a.saraksts	P.Tukišs d.a.pēc līg.	198,57	308678,64
26.06.2003	m.uzd..Nr.490	SIA "Straša konsultanti"	354,00	309032,64
23.09.2003	m.uzd..Nr.714	SIA Rēz.PMK. "Energoceltnieks"	1399,32	310431,96
13.11.2003	m.uzd..Nr.876	SIA "Straša konsultanti"	985,30	311417,26
20.11.2003	m.uzd..Nr.886	SIA Rēz.PMK. "Energoceltnieks"	1000,00	312417,26
24.12.2003	m.uzd..Nr.1066	SIA Rēz.PMK. "Energoceltnieks"	100,00	313417,26
29.12.2003	m.uzd..Nr.1083	SIA "ORIONS"	670,79	315088,05

09.12.2003 Nodots SIA "Viļānu Siltums" pēc domes lēmuma Nr.23. –315088,05Ls.

Viļānu pilsētas domes naudas līdzekļu izlietojums siltumtrašu rekonstrukcijai.

Datums	Dok. Nr.	Idevumi	Summa	Kopā iztērēts
25.07.2003	Līg.Nr.2003/03V	SIA "Wesemann"	212637,00	212637,00
14.08.2003	Līg.Nr.28-13-03	A/s "Agroprojekts"	7364,00	220000,00

09.12.2003. Domes lēm.Nr.33. Nodots SIA "Viļānu Siltums" –220000,00Ls.

Siltummezglu rekonstrukcija

4874,05	Laterna
5957,17	
10831,22	Projekts

20049,37	Soli pa solim
50049,00	
20527,26	
90625,63	Rekonstrukcija

Viss kopā 101456,85

Sakari

Sakarus nodrošina „Lattelekom”, sakaru kvalitāte ir salīdzinoši laba. Vēl pilsētā ir iespējams izmantot LMT, Bite un TELE2 sakaru tīklus, kuru kvalitāte Viļānos vērtējama kā laba. LMT neplāno tuvākajā laikā uzstādīt bāzes staciju, savukārt par TELE2 nākotnes plāniem nav informācijas. Esošā „Lattelekom” sakaru sistēma attēlota 6.kartē.

Energoapgāde

Energoapgādi pilsētā pilnībā nodrošina AS „Latvenergo”. Energoapgāde ir apmierinoša, būtisku energotraucējumu nav vai arī tie tiek ātri novērsti. Esošā elektroapgādes sistēma skatāma 6.kartē.

Citas komunālās apbūves teritorijas

Viļānu pilsētas teritorijas plānojumā tiek izdalītas garāžu kooperatīva teritorija, kas arī turpmāk tiks saglabāta šiem nolūkiem (atrodas uz Raiņa ielas pie Viļānu kapiem). Teritorijas plānojumā tiek parādītas katlumājas un ūdenstorņi, kā arī artēzisko urbumu vietas, kas nodrošina pilsētas centralizēto ūdensapgādi. (detalizētāka info sadaļā par ūdensapgādi).

4.6.2. Līnijbūvju izbūves teritorijas

(1) Automaģistrāles, ielas un ceļi nozīmē līnijbūvju izbūves teritoriju, kur primārais izmantošanas veids ir pilsētas kopējās lietošanas transports (ielu un ceļu tīkls) - autotransporta, gājēju un velosipēdistu satiksme, kā arī maģistrālo inženierkomunikāciju izvietošana, kā arī autoosta un autostāvlaukumi

Ielu garums pašvaldības teritorijā ir 34,4 km. Tai skaitā ar asfalta segumu ir 16,2 km. Asfalta seguma kvalitāte gandrīz visām ielām ir ļoti sliktā stāvoklī. Ceļu fonda līdzekļu pietiek, lai apmierinošā tehniskā stāvoklī uzturētu Rīgas ielu, Kultūras laukumu un

Brīvības ielu, kas vienlaikus ir tranzīta iela ceļam V561 Gaigalava – Viļāni un ceļam uz Preiļiem.

Pilsētas teritoriju šķērso valsts autoceļš A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža.

Ceļiem tiek noteiktas šādas aizsargjoslas

	Aizsargjosla	Nodalījuma josla	
Valsts galvenajiem autoceļiem	100 m	27m no ceļa ass uz katru pusi	<u>A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza-Krievijas robeža</u>
Valsts 1.šķiras autoceļiem	60m	22m no ceļa ass uz katru pusi	<u>V561 Gaigalava - Viļāni</u>
Valsts 1.šķiras autoceļiem	60m	11m no ceļa ass uz katru pusi	<u>P59 Viļāni – Ružina - Malta</u>
Valsts 1.šķiras autoceļiem	30m	9.5m no ceļa ass uz katru pusi	<u>P58 Viļāni-Gurilišķi - Mortišķi</u>

Pārējo ielu ar asfalta segumu remonts tiek veikts kā “bedrīšu lāpīšana”.

Galvenais pakalpojumu sniedzējs ielu greiderēšanai un sniega tīrīšanai ziemā ir SIA “Viļānu namsaimnieks”, kā arī Z/S “Ziediņi”.

Ielu remontu, ielu malu un grāvju sakopšanu veic domes algota brigāde.

2001. gada jūlijā LAD tiltu daļa veica Brīvības ielā pār Maltas upi uzbūvētā tilta slūžu tehniskā stāvokļa vērtējumu. Tilta konstrukcijas ir bojātas un nolietotājušas. Steidzīgi nepieciešams izstrādāt rekonstrukcijas būvprojektu, bet pašlaik nepieciešams samazināt pa tiltu braucošo transportlīdzekļu skaitu un braucamās daļas platuma ierobežošanu.

(2) Dzelzceļš (TDz) nozīmē līnijbūvju izbūves teritoriju, kur primārais izmantošanas veids ir dzelzceļa transports un ar to saistītās ēkas un būves.

Pilsētas teritoriju šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Zilupe. Ap dzelzceļu ir noteikta aizsargjosla, kas iezīmēta pamatā pa zemes nodalījuma robežu. Aizsargjoslas vidējais platums ir 85m (platums svārstās no no vidēji 66 līdz 92m), perimetrs – 3.29 km, minimālais attālums no malējās sliedes ir noteikts – 27m.

Dzelzsceļš un dzelzsceļa satiksme.

Pilsētas teritoriju rietumu – austrumu virzienā šķērso dzelzs ceļa līnija Rīga – Maskava.

Ar satiksmes ceļiem, komunikācijām un sabiedriskās lietošanas zemi aizņemtā dzelzsceļa josla ir 12.6ha platībā. Pilsētas teritorijā atrodas dzelzceļa stacija Viļāni.

Pa dzelzceļu notiek nepārtraukta pasažieru un preču vilcienu kustība. Pilsētas iedzīvotāji izmanto vietējo vilcienu Rēzekne – Rīga un Zilupe – Rīga, kas kursē 3 reizes dienā.

Autotransports un pasažieru pārvadājumi

Pilsētas iedzīvotāji izmanto sabiedriskā transporta pakalpojumus, ko sniedz Rēzeknes, Rīgas, Cēsu, Madonas, Jēkabpils un Dagvavpils autotransporta apvienības, kā arī SIA “Dekom” un privātie pasažieru pārvadātāji.

Autobusu atiešanas laiks no Viļānu autoostas	
Varakļāni – Rīga	5 ²⁰ , 3 ¹⁸ , 3 ⁵¹ , 8 ³⁰ , 12 ³⁸ , 14 ³⁷ , 18 ⁰⁰
Madona – Rīga	6 ¹⁷

Jēkabpils	16 ⁰³
Dagda	21 ⁰⁷
Daugavpils	7 ⁴⁵ , 15 ¹¹ , 17 ⁰⁵
Cēsis	18 ⁰⁰
Gulbene	14 ⁰⁶
Madona	9 ³⁰ , 10 ⁰⁵ , 11 ⁵⁰ , 13 ⁰⁰ , 15 ¹⁵ , 17 ¹⁵
Stabulnieki – Preiļi	8 ²⁵ , 10 ¹⁹ , 11 ⁵⁰ , 17 ⁰⁵ , 18 ⁵⁰
Borisovka – Preiļi	9 ⁵¹
Sīļukalns - Preiļi	14 ²⁰
Varakļāni – Sīļukalns	12 ³⁰
Sīļukalns – Varakļāni	7 ¹⁵
Murmastiene	10 ¹⁵
Īdeņi – Vecstrūžāni	11 ⁰⁰
Kruķi	543, 16 ⁴⁸
Ružina – Malta	7 ²⁰ , 13 ⁵⁹
Bokāni – Rēzekne	8 ⁵⁷ , 7 ⁴² , 15 ⁰⁵
Gurilišķi – Rēzekne	7 ⁴² , 15 ⁰⁵
Gaigalava – Rēzekne	11 ²⁰ , 14 ¹⁰ , 15 ⁵⁵
Sakstagals – Rēzekne	2 ⁵⁰ , 7 ⁰⁶ , 7 ³⁰ , 8 ⁰⁴ , 11 ⁵⁸ , 14 ⁰⁵ , 15 ⁴²
Rēzekne	8 ³² , 9 ⁰⁵ , 9 ²⁸ , 12 ⁵⁴ , 14 ³⁵ , 16 ⁴⁵ , 18 ¹¹ , 19 ¹⁵ , 20 ⁰³ , 21 ⁰⁰ , 23 ⁰⁰ , 00 ³⁰

VIĻĀNU PILSĒTAS IELU SARAKSTS
Esošā situācija

Nr.p .k.	Nosaukums	Garums (m)	Platums (m)	Seguma veids	Tilta platums (m)	Tilta garums (m)	Caurtekas diametrs (m)	Caurtekas garums (m)	Kadastra Nr.	Piešķirtā grupa pēc nozīmes
1.	Alejas	1,790	5	grants					78170020632	B
2.	Augļu	0,340	4	asfalts					78170040179	A
3.	Brīvības	1,850	12	asfalts	5	44,05	1,2	13	78170040177 78170040336	A
4.	Celtnieku	1,250	5	asfalts					78170040339 78170040410 78170040556	A
5.	Centrālā	1,570	9	asfalts					78170020630 78170020830 78170030349 78170040178	A
6.	Ceriņu	1,140	4	asfalts					78170040558	A
7.	Dārzu	0,730	6	grants					78170030297	B
8.	Dzirnavu	0,710	6	grants					78170030296 78170030350	B
9.	Jersikas	1,230	10	asfalts					78170010229 78170020255	A
10.	Kalēju	0,360	4	asfalts					78170040180	A
11.	Kalnu	0,350	4	grants					78170030352	B
12.	Kaupres	0,850	9	asfalts					78170020450	A
13.	Kārklū	0,230	4	grants					78170030294	B
14.	Krasta	0,220	4	grants					78170010321	B
15.	Kultūras laukums	0,600	14,7	asfalts					78170010421	A
16.	Latgales	2,130	6	grants					78170030132	B
17.	Lauku	0,750	4	asfalts					78170030347	A
18.	Liepu	1,150	4	grants					78170020535 78170020631 78170020735	A
19.	Maltas	0,320	5	grants					78170010227 78170010323	B
20.	Mehanizatoru	1,080	6	grants					78170040338	B

									78170040409	
21.	Nākotnes	0,860	6	asfalts					78170040555	A
22.	Pasta	0,480	4	asfalts					78170040182	A
23.	Pavasara	0,450	5	grants					78170010228 78170010324	B
24.	Pļavu	0,380	4	grants					78170010226	B
25.	Raiņa	1,350	6	asfalts					78170030348 78170040337	A
26.	Rēzeknes	1,460	10	asfalts					78170040176 78170040209	A
27.	Rīgas	1,820	9	asfalts					78170020131 78170020254 78170020449 78170020734	A
28.	Saules	0,580	4	grants					78170030292 78170010453	B
29.	Skolas	1,250	5 6 5 5	asfalts					78170020451 78170020736 78170020831 78170021030	A
30.	Stacijas		8	grants					78170020130	B
31.	Šķērsiela	0,388	6	grants					78170030353	B
32.	Tevenānu	1,150	7	grants					78170020253	B
33.	Ugunsdzēsēju	0,350	4	grants					78170030293	B
34.	Upes	0,340		grants					78170010322	B
35.	Zaļā	0,420	4	grants					78170020833	B
36.	Ziedu	0,330	4	grants					78170040181	B
37.	Zvaigžņu	0,490	5	grants					78170020832	B
	Caurbrauktuves	4,650	44	grants						C
	A	17,160								
	B	13,558								
	C	4,650	44							
	Ceļi ar grants segumu	18,238								
	Ceļi ar a/betona segumu	17,160								

Vēl papildus strādniekus uz darbu un skolniekus uz skolu Viļānos ved A/S “Latgales lopkopības izmēģinājuma stacijas” un A/S “Viļānu selekcijas un izmēģinājuma stacijas” autobusi, kas kursē rītā un vakarā.

Valsts autoceļu zemes nodalījuma joslas ir valsts ceļu dienesta lietojumā, šajā ceļu zemes nodalījuma joslā aizliegts veikt jebkādas darbības bez valsts ceļu dienesta atļaujas.

Viļānu pilsētā ir labs ceļu tīkls un sabiedriskā transporta maršrutu tīkls, kas nodrošina pārvietošanos gan uz pilsētas centru, gan rajona centru.

Ceļu sakārtošana var būt kā papildus faktors uzņēmējdarbības attīstībai.

4.7. REKREĀCIJAS TERITORIJAS

Rekreācijas teritorijas nozīmē teritorijas pilsētas iedzīvotāju un viesu aktīvai un pasīvai atpūtai. Rekreācijas teritorijas Viļānu pilsētas teritorijas plānojumā paredzētas pie Maltas upes.

4.8. REKREĀCIJAS VASARNĪCU UN DĀRZIŅU TERITORIJAS

Mazdārziņu teritorija nozīmē teritoriju, kur galvenais zemes izmantošanas veids ir izveidojušies mazdārziņi (ģimenes dārziņi), bez kapitālas apbūves tiesībām, sekundārais – sezonas rakstura dzīvojama ēka. Teritorijā ir atļauts iekopt mazdārziņus, kā arī veikt sezonas dzīvojamo ēku un saimniecības ēku būvniecību.

Ēkām un būvēm ir jābūt veidotām no kvalitatīviem būvmateriāliem, nav pieļaujama graustu un vagonu izvietošana. Saimniecības ēkās nav pieļaujama lopu turēšana.

Teritorijas plānojumā netiek paredzētas jaunas dārziņu teritorijas, tiek izkoptas un labiekārtotas esošās –pie ūdenstorna, pie Raiņa ielas. Pārējās esošajās mazdārziņu teritorijās ir plānota cita veida izmantošana, lai radītu pilsētvidi un nodrošinātu uzņēmējdarbības attīstību.

4.9. KAPSĒTAS

Kapsētas ir teritorijas, kurās vēsturiski ir tikuši veikti vai pašlaik tiek veikti apbedījumi.

Viļānu pilsētā ir 6 kapsētas, no kurām 4 notiek apbedījumi:

- Katoļu kapsēta Rēzeknes ielā 34a, platība 6,9 ha;
- Pareizticīgo kapsēta Rēzeknes ielā 36a, platība 0.8 ha;
- Vecticībnieku kapsēta Rēzeknes ielā 36b, platība 0.7 ha;
- Kapsēta Rīgas ielā 44a, platība 2,04 ha, kuru izmanto gan Viļānu, gan arī daļa Jaunviļānu iedzīvotāju;

2 kapsētās jau pēc 2. Pasaules Kara vairāk nenotiek apbedījumi un teritorijas plānojuma izstrādes laikā noņemts kapsētas statuss:

Ebreju kapi, Rēzeknes ielā 37, platība 0.2 ha;

Katoļu kapi, Raiņa iela 17a, platība 0.24 ha

4.10. TERITORIJAS, KURĀM IZSTRĀDĀJAMI DETĀLPLĀNOJUMI)

Teritorijas, kurām izstrādājami detālplānojumi nozīmē pilsētas teritorijas plānojumā zemesgabalus, kur izmantošanas veids nav noteikts vai ir precizējams. Līdz plānošanas pabeigšanai šajās teritorijās atļauta esošā izmantošana, bet tās attīstība tikai ar pagaidu statusu, lai uzsāktu saimniecisko darbību plānošanas teritorijās ir jāizstrādā detālplānojums normatīvo aktu noteiktajā kārtībā.

Citām teritorijā ir jāizstrādā detālplānojumi MK noteikumu Nr.883 „Vietējo teritorijas pašvaldības teritorijas plānošana” 54.punktu.

5. LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽSAIMNIECĪBAS ZEMJU TRANSFORMĀCIJA

Meža un lauksaimniecības zemju transformācija atļauta tikai tajās teritorijās, kur to paredz teritorijas plānojums. Meža un lauksaimniecības zemju transformācija atļauta normatīvo aktu noteiktajā kārtībā.

6. VIDES KVALITĀTE

6.1. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Saskaņā ar spēkā esošajiem likumdošanas aktiem Maltas ūdens kvalitātes mērķis ir atbilstība karpveidīgo zivju ūdeņu kvalitātei, kā arī peldūdeņu un rekreācijas vajadzībām, pieejamie dati par 2005.gadu parāda, ka ūdens kvalitāte atbilst karpveidīgo ūdeņu noteiktajiem mērķlielumiem, izņemot fosfora koncentrāciju leļpus NAI (tā pārsniedz pieļaujamo normu), kas izskaidrojams ar NAI darbību.

Nākotnē varētu tikt izveidotas peldvietas atbilstoši visām higiēnas prasībām tajās vietās, kur jau šobrīd notiek nesankcionēta peldēšanās.

6.2. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Pazemes ūdeņi ir viena no kopējā ūdens aprites cikla sastāvdaļām, to izsīkšanas vai kvalitātes pasliktināšanās negatīvi ietekmē citu vides sastāvdaļu stāvokli, kas var radīt neparedzamas sekas nākotnē.

Pazemes ūdeņu aizsardzība ietver dažādas sastāvdaļas, būtiskākās no tām ir:

- 1) pazemes ūdeņu aizsardzība no izsīkšanas
 - a) ūdeņu ieguves regulēšana,
 - b) pazemes ūdeņu monitorings (ūdensgūtnēs);
- 2) pazemes ūdeņu aizsardzība no piesārņošanas
 - a) aizsargjoslas nodrošināšana ap ūdens ņemšanas vietām,
 - b) pazemes ūdeņu monitorings piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietās.

Dominējoša loma centralizētajā ūdensapgādē ir Pļaviņu- Daugavas ūdens horizontu kompleksam, kas ir pirmais no zemes virsmas horizonts ar lieliem ūdens resursiem. Tas nodrošina ~99% no kopējā pazemes ūdens ieguves apjoma rajonā. Ūdeni saturošie ieži ir plaisaini un kavernozi dolomīti. Minētā kompleksa ūdeņi ir spiedūdeņi. Pļaviņu- Daugavas ūdens horizontu kompleksa ūdeņi, galvenokārt, ir hidroģēnkarbonātu kalcija saldūdeņi. Ūdenim ir raksturīgs palielināts dzelzs saturs, bieži sastopamā koncentrācija no 1 līdz 3mg/l, atsevišķos gadījumos arī vairāk. Augsto dzelzs koncentrāciju nosaka samērā zems ūdens pH un zems pozitīvs oksidēšanas- reducēšanas potenciāls, kas veicina dzelzs migrāciju ūdenī. Tomēr lielākā vairumā gadījumu dzelzs ir pārstāvēta ar divvērtīgā jona formu (pēc ūdens analīzes datiem urbumu pasēs), tāpēc ūdens atdzelžošana pat ar parasto aerācijas metodi varētu nodrošināt ūdens kvalitātes atbilstību noteiktajiem normatīviem.

Viļānu pilsētā atrodas vairāki artēziskie urbumi. Biežāk sastopamais urbumu dziļums ir 50 līdz 70m. Detalizētāka informācija ūdensapgādes sadaļā.

Dzelzs, mangāna, amonija jonu koncentrācija artēzisko aku ūdenī ir augstāka nekā tas ir noteikts prasībās dzeramā ūdens kvalitātei.

6.3. Notekūdeņu ietekme uz vidi

Viļānu pilsētas attīrīšanas iekārtas atrodas ārpus Viļānu pilsētas robežām (Viļānu pagastā). Pēc *Viļānu namsaimnieka* datiem Viļānu attīrīšanas iekārtās (atrodas Viļānu pagasta Jaunviļānos) ieplūst 121,2 ts.m³ gadā, t.sk. 10,ts.m³ gadā. No Jaunviļāniem attīrītie notekūdeņi pa grāvi tiek novadīti Maltas upē.

Piesārņojuma koncentrācija izplūdē un piesārņojuma samazināšanā NAI atbilst Latvijas un ES prasībām.

6.4. Atkritumu ietekme uz vidi

Atkritumus Viļānos savāc SIA „Hoetika - Latgale” (Rēzeknes RVP Atļauja Nr.2-46) un izved (Rēzeknes RPV Atļauja Nr.1-46) SA uz Rēzeknes pilsētas poligonu SIA „Ritiņi” Ozolaines pagastā. Sadržīves atkritumu apsaimniekošanas saistošie noteikumi pilsētā nav izstrādāti. Līdz ar to visa pilsētas teritorija, it īpaši individuālās mājas, nav iesaistītas centralizētā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā.

Visas Rēzeknes rajona pašvaldības, t.sk. arī Viļānu pilsēta ir iesaistījušās nozīmīgā atkritumu apsaimniekošanas projektā - parakstot sadarbības protokolu, iesaistījās Austrumlatgales sadzīves atkritumu saimniecības projektā, līdz ar to tiks atrisināts atkritumu šķirošanas jautājums, kā arī izveidots atkritumu šķirošanas punkts (noteikta atrašanās vieta zemesgabalā pie garāžām ar kad.Nr.87170040404).

Bīstamo atkritumu apsaimniekošana.

Pēc Rēzeknes Reģionālās vides pārvaldes ziņām atskaites par bīstamajiem atkritumiem Viļānu pašvaldībā sniedz SIA „Viļānu slimnīca” (rtg fiksāža un fotoplates, šļircēs, luminiscentās lampas, dzīvsudraba termometri, pārsienamie materiāli) un Viļānu vidusskola (luminiscentās lampas), Bīstamo atkritumu apsaimniekošana var būt videi un cilvēku veselībai bīstama, par ko liecina pieredze ar lauksaimniecībai nederīgo pesticīdu apsaimniekošana „Agroķīmijas” noliktavās laika posmā no 1960. gada līdz 1994. gadam. *Detalizētāka informācija par bijušo bīstamo atkritumu noliktavu šīs nodaļas 6.6.apakšnodaļā*

6.5. Gaisa kvalitāte

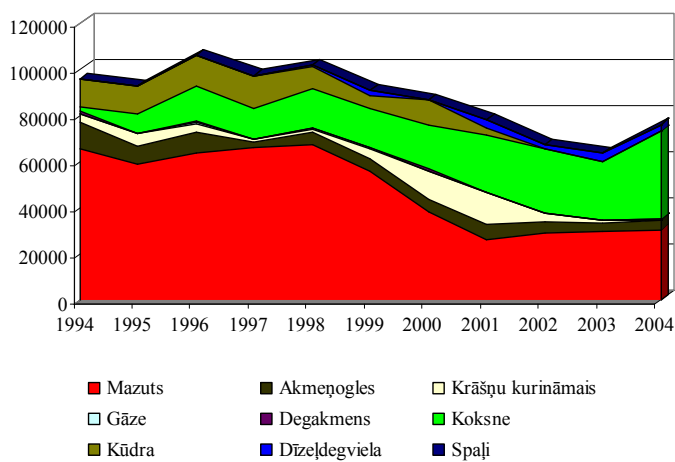
Cilvēku saimnieciskās darbības rezultātā rodas dažādi izmeši gaisā, kurus var sadalīt divās grupās – mobilie izmešu avoti un stacionārie izmešu avoti.

Viļānu pilsētā nav uzņēmumu, kas būtiski varētu ietekmēt atmosfēras gaisa kvalitāti.

Galvenie stacionārie piesārņojuma avoti pēc Latvijas vides aģentūras datiem ir:

- Katlu mājas (piesārņojuma veids – sēra dioksīds, oglekļa oksīds, slāpekļa oksīdi, cietās izkliedētās daļiņas):
 - „Viļānu siltumtīkla uzņēmums” katlu mājas Nākotnes ielā 6a un Rēzeknes ielā 1a;
- SIA „DAKO” Mehanizatoru ielā 17 (piesārņojuma veids – cietās izkliedētās daļiņas);
- SIA „Lukoil serviss” (DUS) Rīgas ielā 52 (piesārņojuma veids: benzīns, petroleja, propāns, butāns);
- Bij. SIA „AVIN” (DUS) Rīgas ielā 44 (piesārņojuma avots: ogļūdeņraži);
- SIA „Viļānu lauktehnika” Brīvības iela 44 (piesārņojuma avots: cietās izkliedētās daļiņas)
- SIA „Viļānu meliorators” Brīvības iela 44 (piesārņojuma avots: oglekļa dioksīds, slāpekļa dioksīds, cietās izkliedētās daļiņas)

Piesārņojuma līmenim no stacionārajiem piesārņojuma avotiem ir tendence samazināties. Pēc Reģionālās vides pārvaldes datiem viszemākais piesārņojuma līmenis Viļānu pilsētā bija 1995.gadā, kas ir izskaidrojams ar kurināmā krīzi un pāriešanu uz tirgus ekonomiku, kas bija vērojams visā valstī kopumā. Dati par Rēzeknes reģionu skatāmi sekojošā diagrammā.

Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes dati, 2005

Mobilie izmešu avoti Viļānu pilsētā ir autotransports (sevišķi posmā A12 dzelzceļa transports. Detalizētāku pētījumu par šo izmešu daudzumu un bīstamību nav.

6.6. Augšņu piesārņojums un erozija

Augsnes dzelzceļa tuvumā varētu būt piesārņotas ar naftas produktiem, savukārt Viļānu pilsētas atrašanās starptautiskas nozīmes šosejas malā nosaka augsnes piesārņojumu ar smagajiem metāliem. Diemžēl nav ziņu par veiktajiem pētījumiem un to rezultātiem.

Teritorijas plānojumā minēto teritoriju tiešā tuvumā nav paredzēta lauksaimniecības attīstība, kā arī jebkāda jauna dzīvojamās apbūves attīstība.

Pavasārī sniega kušanas un lietusgāzes vasarā veicina erozijas procesu attīstību, sevišķi Maltas upes stāvkraсту posmā.

6.7. Gruntsūdens līmenis un applūstošās teritorijas

1975.gadā tika veikts pētījums par inženierģeoloģiskajiem apstākļiem Viļānu pilsētā (GOSSTROJ projektu institūts LATGIPROGORSTROJ).

Pilsētas centrālajā daļā gruntsūdeņi iegul 2-4m dziļumā, vietām līdz 2 m dziļumā, kas ir vairāk vai mazāk labvēlīgi apstākļi jebkāda veida apbūvei.

Viļānu upes palīene ir applūstoša pie abs.augstuma atzīmes 108m. Teritorijas plānojumā applūstošās teritorijas tiek iekļautas Maltas upes aizsargjoslā un netiek īpaši izdalītas. Maltas upes lejteces ūdens līmeni aiz Viļānu HES regulē HES hidroierīces, tādēļ nav paredzama lielāka teritorijas applūšanas varbūtība. Maltas upes stāvkraсту rajonā nav iespējama applūšanas varbūtība.

6.8. Potenciāli piesārņotas vietas un maršruti

Potenciāli piesārņotas vietas ir teritorijas, kurās, galvenokārt pagātnes saimnieciskās darbības rezultātā, radies grunts vai augsnes piesārņojums, kurš šobrīd vai nākotnē var ietekmēt vidi, apdraudēt cilvēku veselību un dzīvību, fizisko un juridisko personu īpašumus un intereses.

Potenciāli piesārņotas vietas ir izveidojušās cilvēku darbības rezultātā, uzglabājot indīgas vielas, uzglabājot indīgas vielas, veidojot izgāztuves. Tās rodas:

- atkritumu uzglabāšanas vietās;
- teritorijās, kurās saimnieciskās aktivitātes saistītas ar ilgstošu videi kaitīgu vielu izmantošanu, ražošanu vai nepareizu uzglabāšanu (degvielas uzpildes stacijas, pesticīdu un minerālmēsļu noliktavas, ražošanas teritorijas);
- avārijas rezultātā piesārņotās teritorijas;
- citu saimniecisko aktivitāšu vietas (fermas, kapsētas).

Potenciāli piesārņotas vietas var iedalīt:

Kategorija A – vieta nav potenciāli piesārņota – teritorijā nav notikušas grunts vai augsni piesārņojošas saimnieciskās aktivitātes vai arī to atstātais piesārņojums ir niecīgs un nevar ietekmēt vidi un cilvēka veselību ne šobrīd, ne arī nākotnē,

Kategorija B – vieta ir potenciāli piesārņota – teritorijas piesārņojums pie patreizējā zemes lietošanas veida nevar atstāt būtisku ietekmi uz vides un cilvēka veselību. Gadījumos, ja tiek mainīts zemes lietošanas veids, nepieciešams veikt atkārtotu novērtēšanu.

Kategorija C – vieta ir potenciāli piesārņota – teritorijas piesārņojums pie patreizējā zemes lietošanas veida varētu atstāt ietekmi uz cilvēka veselību.

Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs Viļānu pilsētas teritorijā (dati uz 2003.gada maiju).

Npk	Objekts	Objekta adrese	Reģistrācijas Nr.	P vai PPV/ kategorija	Izpēte	Izpēti veicis
PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS						
1.	Bijusī Viļānu pesticīdu noliktava	Rīgas ielā	78175-01	PP 2A	Ir	„Latvijas ģeoloģija”
2.	„Viļānu siltums” bijusī katlu māja	Brīvības ielā 27a	78175-10	PP 2	Nav	-
POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS						
3.	Bijušais degvielas veikals	Rēzeknes ielā 18	78175-02	PP 2	Nav	-
4.	SIA „Latgales ceļi un tilti” (DUS)	Raiņa ielā 41	78175-03	PP 2	Nav	-
5.	Firma „AVIN-SIA”, bijusī DUS	Rīgas ielā 44	78175-04	PP 2	Ir	Pētnieks
6.	„Lukoil-Serviss”SIA, DUS	Rīgas ielā 52	78175-05	PN3	Ir	Pētnieks, VĢD, Termo
7.	SIA „Viļānu meliorators” (terit. DUS)	Brīvības ielā 44a	78175-06	PP 2	Nav	-
8.	SIA „Viļānu Lauktechnika” (bij. katlu m. saimniecība)	Brīvības ielā 44a	78175-07	PP 2	Nav	-
9.	SIA „Viļānu siltums” Katlu māja	Nākotnes ielā 6	78175-08	PP 2	Ir	Agroprojekts
10.	SIA „Viļānu siltums” Katlu māja	Rēzeknes ielā 1a	78175-09	PP 2	Nav	-
11.	Pagrīdes autoserviss	Nākotnes iela 14				
12.	SIA „TEHKOM”	Tevenānu 5/1	78175-12	PP	Nav	

No vides piesārņotības viedokļa ļoti bīstama vieta ir bijušās „Agroķīmijas” noliktavas, kas atrodas netālu no Viļānu dzelzceļa stacijas, un tās apkaime. Objekts pieskaitāms C kategorijai.

Pamatojoties uz Latvijas PSR Lauksaimniecības ministrijas pavēli no 1969.gada līdz 1975.gadam visu veidu aizliegtie, lietošanai nederīgie un neidentificētie pesticīdi no visiem republikas rajoniem tika savesti un novietoti Valsts uzņēmuma “Agroķīmija” noliktavā Nr.1 – Rēzeknes rajona Viļānu pilsētā Rīgas ielā. Šī noliktava atradās Viļānu dzelzceļa stacijas teritorijā pie Rīgas – Zilupes sliežu ceļa 300 - 350m attālumā no pilsētas

dzīvojamām mājām un akciju sabiedrības “Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacijas” ciemata, 400m no Viļānu slimnīcas un 500 m no Maltas upes.

Noliktavā pesticīdu atkritumu izkraušana un uzglabāšana tika veikta, neveicot nekādus vides aizsardzības pasākumus, rupji pārkāpjot “Indīgo ķīmikāliju transportēšanas un uzglabāšanas noteikumus”. Pesticīdi tika nokrauti metāla mucās, papīra maisos vai vienkārši izgāzti no mašīnas, kā rezultātā ar laiku metālam korodējot un papīra iesaiņojumam sairstot, tika sajaukti apmēram 200 tonnas vairāk nekā 100 nosaukumu dažādu pesticīdu un atkritumu.

1987.gada 3.maijā šajā noliktavā pašai aizdegšanās rezultātā izcēlās ugunsgrēks, kuru likvidējot ar speciālajiem dzēšanas līdzekļiem (putu dzēšamajiem aparātiem) un ūdeni, vēl vairāk tika sajaukti pesticīdu atkritumi un tika piesārņota apkārtējā teritorija.

Pamatojoties uz Vissavienības zinātniski pētnieciskā institūta “Agrohim” laboratorijas 1987.gada 13.maija slēdzienu, Latvijas PSR Agrorūpnieciskā komiteja 1987.gada 17.jūnijā izdeva pavēli Nr.337 “Par ugunsgrēka Viļānu nederīgo pesticīdu noliktavā seku likvidēšanu. Ar šo pavēli tika noteikts no jauna sašķirot un ar polietilēna plēvi izklātās mucās sabērt nederīgos pesticīdus, kā arī risināt jautājumus par noliktavas izvākšanu no Viļānu pilsētas.

Veicot nederīgo pesticīdu sabēršanu mucās, 1988.gada 23.martā notika jauna eksplozija un aizdegšanās. 1989.gada augustā, lai novērstu turpmākās avārijas un pašai aizdegšanos, pēc LVU Ķīmijas fakultātes speciālistu ieteikuma tika noteikta (ar studentu vienības spēkiem) pesticīdu dezaktivizācija – betona maisītājā sajaucot tos ar cementu un ievietojot metāla tarā. Kaut arī pēc dezaktivizācijas ķīmikāliju aizdegšanās un eksploziju vairāk nebija, tomēr, vasaras karstajās dienās vējainā laikā ar gaisu ķīmikāliju izgarojumi turpināja izplatīties pilsētā un tās apkārtnē, par ko liecināja iedzīvotāju un slimnieku sūdzības. Pesticīdu klātbūtne tika konstatēta arī tuvējās mājas dīķa ūdenī un novadgrāvī.

1991.gada beigās pēc vietējo pašvaldību un Rēzeknes Vides aizsardzības komitejas iniciatīvas un Republikāniskās zinātniskās ražošanas apvienības “Ražība” līguma no jauna tika uzsākti bīstamo ķīmikāliju atkritumu glabātavas vietas izvēles meklējumi, jo iepriekšējie netika atbalstīti. Tika nolemts meklēt piemērotu vietu pašā Viļānu pagasta teritorijā. Izskatot vairākus variantus un Vides aizsardzības komitejas rīcībā esošos ģeoloģiskos griezumus, par vispiemērotāko tika rekomendēta vieta uz valsts mežu fonda zemes kūdras purva “Kņava” malā (5km gaisa līnija no Viļāniem) starp šaursliežu dzelzceļa uzbērumiem.

Indīgo ķīmikāliju – nelikvīdu glabātava “Kņava” uzprojektēta pēc V.U. “Agroķīmija” pasūtījuma 1992.gadā, ievērojot celtniecības normu un noteikumu (SNIP) 11-108-78 II daļas noteikumus par sauso minerālmēslu un ķīmikāliju noliktavu projektēšanu. Celtniecība pabeigta 1994.gadā.

1995.gadā tika uzsākta nelikvīdu – pesticīdu atkritumu pārvietošana no V.U. “Agroķīmija” noliktavas uz jaunuzcelto glabātavu “Kņava”. Pārvietojot ķīmikālijas, tās netika uzskaitītas un pārsvērtas. 1995.gadā V.U. “Agroķīmija” nelikvīdu glabātavu “Kņava” nodeva apsaimniekošanā Rēzeknes rajona Valsts apgādes bāzei ar tajā izvietotajām ķīmikālijām bez jebkādas dokumentācijas un ziņas par iepriekšējām darbībām ar ķīmikālijām. Kopējais bīstamo atkritumu daudzums bija noteikts pēc tajā ievietoto bīstamo atkritumu krājuma kubatūras un sastādīja apmēram 700 tonnas. Tas tika norādīts arī 1998.gada valsts statistikas pārskatā.

Kopš 1999.gada marta nelikvīdo ķīmikāliju novietne “Kņava” ar tajā esošajām ķīmikālijām ir nodota Vides aizsardzības un reģionālās ministrijas (VARAM) valdījumā, bet kopš 1991.gada 1.aprīļa glabātavu “Kņava” apsaimnieko A/S “BAO”.

Pašreiz bijusi V.U. “Agroķīmija” noliktava Nr.1 ir nojaukta, nekāda saimnieciskā darbība nenotiek. Dati par Viļānu noliktavā agrāk glabāto pesticīdu spektru nav saglabājušies. Tomēr par to netieši var spriest pēc pesticīdu sastāva apraksta un apjomiem, kuri 1999.gadā tika pārvietoti no glabātavas “Kņava” uz bīstamo atkritumu glabātavu

“Gārdenē”, ka apmēram $\frac{1}{3}$ no Viļānos glabātajiem pesticīdiem veidoja DDT, glabājot arī vairākas tonnas hlormekvāta, nitrāfēna, DNOC, 2,4 – D cineba un citus pesticīdus. Ņemot vērā, ka indīgie neidentificētie pesticīdu atkritumi noliktavā uzglabāti aptuveni 25 gadus, neievērojot nekādus vides aizsardzības noteikumus, noliktavas un tai piegulošās teritorijas grunts un gruntsūdens uzskatāmi par potenciāli piesārņotiem.

Lai izvērtētu gruntsūdens piesārņojuma pakāpi pesticīdu noliktavas teritorijā, pirmos pētījumus 1992.gadā veica Latvijas Ģeoloģijas apvienība. Fenols² un KSP ievērojami (6 – 7 reizes) pārsniedz maksimāli pieļaujamo koncentrāciju dzeramajam ūdenim.

Pieļaujamo normu dzeramajam ūdenim pārsniedza arī slāpekļa savienojumi un hlorīdi. Gruntsūdens piesārņojums ar pesticīdiem netika konstatēts (saturs gruntsūdenī nepārsniedza 0.03 mg/l). Iemesls tam, ka pesticīdu klātbūtne gruntsūdenī netika fiksēta, iespējams bija meklējams arī novērošanas aku (kurās tika noteikta gruntsūdens paraugošana) izvietojumā – piesārņojuma avota tiešā tuvumā netika ierīkota neviena novērošanas aka, bet ierīkotās atradās pārāk tālu (40 – 100 m attālumā) no piesārņojuma avota. Kā redzams, vēl līdz šim laikam nebija noskaidroti pesticīdu noliktavas 25 gadu ilgajā ekspluatācijas laikā videi nodarītie kaitējuma apmēri, bet pilsētas iedzīvotāji joprojām turpināja sūdzēties par pesticīdu ķīmikāliju izgarojumu noliktavu rajonā, kā arī nebija skaidrs, vai piesārņojuma areāls nestiepijas līdz Malas upei.

Viļānu pilsētas dome 2003.gada 10.jūlijā ar SIA “Venteko” noslēdza līgumu Nr.VDP – 02/2003 par vides piesārņojuma izpēti un tālāko savācēja darbu programmas sagatavošanu, un darbu programma 2003.gada 12.augustā tika saskaņota Rēzeknes reģionālajā Vides pārvaldē. Tika ierīkotas papildus četras novērošanas akas ar urbšanas dziļumu no 5.2m līdz 12 metriem. Ūdens paraugi tika ņemti gan no ja esošajām četrām akām, gan jaunajām, kā arī no grodu akas un pa vienam paraugam no virszemes ūdens dīķī, kas izvietots reljefa iepakā, un vien no skatraku Nr. S – 4.

Iecirknī starp dzelzceļu un bijušo pesticīdu noliktavu siltā laikā jūtama izteikta pesticīdu smaka. Grunts smaka bija jūtama urbuma ierīkošanas laikā līdz 1.5 m dziļumam. Ņemot augsnes un grunts paraugu, analīžu rezultāti apstiprināja to ievērojamu piesārņojumu ar hlororganiskiem pesticīdiem un dažādiem mikroelementiem.

Gruntsūdeņu pielikums tika konstatēts novērošanas akās Nr.1; 3; 4. Gruntsūdeņiem šeit raksturīga brūna vai dzeltena krāsa (krāsainība akās Nr.1 un Nr. 6 pārsniedz 550 platīna – kobalta vienības), trūdu smaka un augsta mineralizācija (elektrovadītspēja līdz 2580 MS/cm). Laboratorijas datu analīze parādīja, ka gruntsūdeņos ir paaugstināti visu vielu (elementu) koncentrācijas, tomēr galvenās piesārņojošās vielas (elementi), kuru koncentrācijas simtiem un tūkstošiem reižu pārsniedz dabīgo fonu ir laktanoēdi (cērijs, lantāns, prazeodīms u.c) un citi retzemju metāli, kā arī alumīnijs, torijs un vanādijs. Par iemeslu ārkārtīgi augstam laktanoēdu un retzemju metālu koncentrācijām varētu būt lieli 4.-fosfātu apjomi, kuri acīm redzot tikuši uzglabāti šajā noliktavā. Gruntsūdeņos pilsētā maksimālās koncentrācijas 6.tabulā ir salīdzinātas ar esošajiem gruntsūdeņu novērtēšanas kritērijiem. Varam konstatēt, ka neviena no piesārņojošām vielām nepārsniedz C robežvērtību. Formāli šajā gadījumā gruntsūdeņu sanācija nav nepieciešama. Taču jāņem vērā, ka esošie normatīvi neietver elementus, kuru koncentrācija gruntsūdeņos pētāmajā teritorijā pārsniedz fona vērtības tūkstošiem reižu (cērijs, lantāns, itrijs), un ir skaidrs, ka gruntsūdeņu kvalitāte pētāmajā teritorijā ir kardināli transformēta, un tas var izraisīt grūti prognozējamus draudus cilvēku labklājībai un ekosistēmu stabilitātei. Šajā gadījumā jāsecina, ka nepieciešami papildus pētījumi gruntsūdens kvalitātes novērtēšanas paplašināšanai. Salīdzinoši augsta piesārņojošo vielu koncentrācijas fiksētas grodu akas ūdenī, kas atrodas 100 m uz ziemeļrietumiem no bijušās pesticīdu noliktavas un patlaban tiek izmantotas individuālajā ūdensapgādē. Simazīna koncentrācija šīs akas ūdenī (0.092 mg/l pie dzeltenā ūdens normas 0.1 mg/l). Augsta ir arī nitrātu koncentrācija (7.8 mg N/NO₃/l pie normas 11 mg N/NO₃/l).

Papildus pesticīdiem un smagajiem metāliem gruntsūdeņi bijušās noliktavas tuvumā ir piesārņoti ar hlorīdiem, nātriju, slāpekļa un fosfora savienojumiem, kā arī neidentificētām organiskām vielām.

Virszemes ūdeņu piesārņojums tika detalizēti pētīts dīķī, kas atrodas 250 m uz ziemeļiem no bijušās pesticīdu noliktavas, un skatrakumā Nr.4, kas tika ierīkots ieplakā 200 m uz rietumiem no noliktavas. Abās vietās virszemes ūdeņi ir stipri piesārņoti ar smagajiem metāliem un triazīniem, tomēr piesārņojošo vielu spektrs minētajos paraugos būtiski atšķiras, kas liecina par atsevišķiem piesārņošanas avotiem. Piesārņojošo vielu spektrs dīķa ūdenī ir identisks piesārņotajiem gruntsūdeņiem, kuri ieplūst dīķī, savukārt skatrakuma ūdenī ir ļoti augsta sulfātu un mangāna koncentrācija, kas netika novērota piesārņotajos gruntsūdeņos. Iespējams, ka specifisko ieplakas piesārņojumu izraisīja tādu minerālmēslojumu nokļūšana kā mangāna sulfāts, amonija sulfāts, kuri iespējams glabājušies tuvāk izvietotajā noliktavas ēkā.

Tā kā gruntsūdens piesārņojuma areāls stiepjas līdz Maltas upei, ir iespējama tās ūdeņu piesārņošanās. Taču piesārņojuma identifikācija upes ūdeņos praktiski ir neiespējama, jo upes ūdens plūsmā tos atšķaida tūkstošiem reižu. 2003.gada augusta mēnesī SIA "Venteko" izpētes darbu laikā vairākas reizes veica Maltas upes ūdens elektrovadītspējas mērījumus. Kopējais sāļu saturs upes ūdenī slimnīcas rajonā pakāpeniski pieauga par 3 mg/l. Vidējā ūdens elektrovadītspēja ir 409 MS/cm pirms slimnīcas un 412 MS/cm aiz slimnīcas.

Nemot vērā iepriekšminēto, pesticīdu noteikšana upes ūdenī vai cita speciāla upes ūdens kvalitātes izpēte tomēr neļaus identificēt pētāmo gruntsūdeņu piesārņojuma areāla ieguldījumu upes piesārņojumā. Ļoti aptuveni piesārņojošo vielu noteces apjomus var novērtēt pēc Dorsi formulas (pieņemot, ka gruntsūdeņu plūsmas ātrums ir 0.2 m/dnn, piesārņoto gruntsūdeņu plūsmas platums aptuveni 50 m, biezums aptuveni 0.3 m, kā arī balstoties uz piesārņojošo vielu koncentrācijām novērošanas akā Nr.4). Upē orientējoši ik dienas ieplūst aptuveni 30 m³ piesārņoto gruntsūdeņu, kuri ienes tajā aptuveni 4kg hlora, aptuveni 50 g slāpekļa un organiskā oglekļa, 1g fosfora, 1mg cērija, itrija un lantāna, 1mg simazīna un propazīna.

Dzeramais ūdens grodu akā, kas atrodas 200 m attālumā no bijušās pesticīdu noliktavas ir piesārņots ar pesticīdiem un nitrātiem. Kaut gan esošais koncentrācijas līmenis ir nedaudz zemāks par maksimāli pieļaujamo dzeramajam ūdenim, šī grodu aka nevar būt uzskatāma par drošu ūdensapgādes avotu.

Detalizētāk ar pētījuma materiāliem var iepazīties Viļānu pilsētas domē.

Secinājumi par esošo situāciju bijušās pesticīdu noliktavas rajonā:

1. Bijušās Viļānu pesticīdu noliktavas apkārtnē augsne, gruntsūdeņi un virszemes ūdeņi ir piesārņoti ar specifiskām vielām, kuru spektrs atbilsts agrāk šeit uzglabātajiem minerālmēslojumiem un pesticīdiem.
2. Galvenās piesārņotās vielas gruntī ir DDT ar to izomeriem. Ļoti augsts grunts piesārņojuma līmenis, kas liecina par zemes virskārtas sanācības nepieciešamību, ir fiksēts ~ 0,67 ha lielā teritorijā (pati noliktavas teritorija un 10 – 20 m plata josla ap to). Nemot vērā ļoti augsto DDT absorbcijas spēju un stabilitāti augsnē, stipri piesārņotās grunts ekskavācija līdz 1 m dziļumam būtu visdrošākais sanācības veids.
3. Kopējais ar pesticīdiem piesārņotās grunts apjoms, kuru nepieciešams izņemt un izvest tālākai utilizācijai nepārsniegs 6700 m³.
4. Pirms sanācības darbu uzsākšanas jāparedz veikt piesārņojuma areāla platības un piesārņotās grunts slāņa biezuma precizēšanu, ierīkojot 4 – 6 (1,0 – 1,5 dziļus)

- rokas urbumus un pesticīdu koncentrācijas noteikšanai tajos ņemot 6 – 8 grunts paraugus.
5. Tā kā galvenajiem grunts piesārņotājiem DDT ar to izomeriem ir raksturīga ārkārtīgi zema mobilitāte, kuru nosaka ļoti augstā to absorbcijas spēja gruntī, tie vairs nenokļūst gruntsūdeņos. Tādējādi bijušās pesticīdu noliktavas rajonā nav gaidāma ekoloģiskās situācijas pasliktināšanās.
 6. Gruntsūdeņi ir piesārņoti šaurā joslā starp noliktavu un Maltas upi. Galvenie piesārņotāji ir retzemju metāli, hlorīdi un slāpekļa savienojumi, kā arī triazīnu grupas herbicīdi. Piesārņojošo vielu koncentrācijas nesasniedz līmeni, kad nepieciešams veikt sanāciju. Taču jāņem vērā, ka esošajos normatīvajos dokumentos nav ietvertas eksotiskas piesārņojošas vielas (cērijs, lantāns, itrijs u.c.), kuras fiksētas izpētes objekta gruntsūdeņos, un kuru koncentrācijas tūkstošiem reižu pārsniedz fona vērtības. Ir skaidrs, ka gruntsūdeņu kvalitāte pētāmajā teritorijā ir kardināli transformēta, kas var izraisīt grūti prognozējamus draudus cilvēku labklājībai un ekosistēmu stabilitātei.
 7. Ierīkotais novērojumu urbumu tīkls ir pietiekams turpmākai gruntsūdeņu monitoringa veikšanai. Ņemot vērā piesārņojošo vielu spektru un Latvijas laboratoriju iespējas, kā prioritārie rādītāju būtu jānosaka hlorīdi, kopējais slāpeklis un triazīni.
 8. Piesārņotie gruntsūdeņi acīmredzot nonāk Maltas upē, tomēr to ieguldījums upes piesārņojumā ir neliels.
 9. Gruntsūdeņu piesārņojuma areāls neapdraud centralizētas ūdens ņemšanas vietas, tomēr ūdens grodu akā blakus bijušajai noliktavai ir visai piesārņots.

Rekomendācijas turpmākajiem sanācijas pasākumiem:

Ļoti augstais grunts piesārņojuma līmenis ar DDT un to izomeriem liecina par zemes virskārtas sanācijas nepieciešamību ~ 0,67 ha lielā platībā, kas ietver sevī pašu noliktavas teritoriju un 10 – 20 m platu joslu ap to. Izvērtējot izpētes darbu laikā iegūto informāciju par piesārņojuma apjomu, sastāvu, koncentrāciju, piesārņojošo vielu migrācijas spējām gruntī, piedāvājam sekojošu *piesārņotās grunts sanācijas darbu programmu*:

1. Ņemot vērā ļoti augsto DDT absorbcijas spēju un stabilitāti augsnē, stipri piesārņotās grunts ekskavācija līdz 1 m dziļumam būtu visoptimālākais sanācijas veids. Citu alternatīvu grunts sanāciju metožu (piemēram, bioventilācija) pielietošana ir praktiski grūti realizējama, jo ~ 80% no piesārņotās teritorijas zemes virskārtas nosepta ar betonu un daļēji ar asfalta segumu.
2. Saskaņā ar pazemes ūdeņu piesārņojuma izpētes metodiskajiem norādījumiem [3], pirms sanācijas darbu uzsākšanas jāparedz veikt piesārņojuma areāla detalizētu izpēti. Tas ļaus precizēt piesārņojuma areāla platību, piesārņotā grunts slāņa biezumu un grunts ekskavācijas apjomu, kas izvedams tālākai utilizācijai. Detalizētās izpētes laikā būtu nepieciešams papildus ierīkot 4 – 6 (1,0 – 1,5 dziļus) rokas urbumus pesticīdu koncentrācijas noteikšanai tajos (ņemot 6 – 8 grunts paraugus).
3. Tā kā bijušās pesticīdu noliktavas teritorija atrodas dzelzceļa aizsargjoslā, tad izpētes un sanācijas darbi jāsašķir Valsts akciju sabiedrības „Latvijas dzelzceļš” Rēzeknes tehniskās apkopes centrā.
4. Pirms piesārņotās grunts ekskavācijas uzsākšanas nepieciešams veikt bijušās noliktavas ēkas betona konstrukcijas demontāžu un grunts virskārtas atsegšanu,

noņemot betona asfalta klājumu, kas pašreiz sedz visu noliktavas un tai piegulošo teritoriju.

5. Veicot grunts virskārtas atsegšanu, obligāti jāparedz noņemtā betona un asfalta klājuma fragmentu mehāniskā attīrīšana no piesārņotās grunts un tikai pēc tam tos uzvest uz cieto atkritumu izgāztuvi vai atrast šiem būvgružiem citu praktisku pielietojumu.
6. Ar pesticīdiem piesārņotās grunts ekskavāciju jāveic, ievērojot darbinieku drošības un veselības aizsardzības pasākumus:
 - līdz minimumam samazināt darbinieku skaitu, kuri var tikt pakļauti pesticīdu kaitīgajai ietekmei;
 - ekskavācijas darbi jāveic tikai ar tehnikas palīdzību, nodrošinot tehnikas vienību operatorus ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kas saskaņā ar ražotāja deklarāciju atbilst konkrētas darba vietas vides apstākļiem;
 - nodrošināt darba vietas ventilāciju un darba laikā kontrolēt pesticīdu izmešanu koncentrāciju darba vides gaisā;
 - grunts ekskavācijas vieta jānorobežo ar drošības zīmēm un tajās nedrīkst atrasties personas, kas nav saistītas ar šo darbu izpildi;
 - izņemtās, ar pesticīdiem piesārņotās grunts transportēšanu jāveic, ievērojot Ministru kabineta noteikumus Nr.319 („Par bīstamo atkritumu pārvadājumu kārtību”).

Kā nākošais piesārņotais objekts ir SIA „Viļānu siltums” bijusī katlu māja Brīvības ielā 27a. Darbojošās katlu mājā bija uzstādītu pieci RK – 1,6 katli, kuri darbojās ar šķidro kurināmo. Katlu mājas telpā uz grīdas redzami mazuta traipi. Galvenā problēma ir tā, ka šķidrais kurināmais tika uzglabāts tvertnēs (rezervuāros) – viena tvertne ir 50 m³ un divas pa 25 m³, kuras ir ierīkotas zemē. Caurules no tvertnēm uz katlu māju ir sarūsējušas. Tvertņu dibenā ~ 1,0 m dziļā slānī ir dažāda sajaukuma šķidrā kurināmā nogulsnes, jo iespējams, ka kurināmā tvertnes visā ekspluatācijas laikā netika ne reiz tīrītas. Kā kurināmais tika izmantots gan šķidrais krāšņu kurināmais, gan mazuts, gan eļļa un iespējams, rakešu dzinēju oksidētāji (mantojumā no aizgājušās Padomju armijas).

Problēma: nav zināms rezervuāru tehniskais stāvoklis, bet caures no tvertnēm (rezervuāriem) ir stipri korodējušās.

Par pārējiem objektiem:

- nav bīstami;
- nav ievērības cienīgi.

Kā paaugstinātas bīstamības maršrutu var izdalīt Rīgas ielu – Kultūras laukumu – Brīvības ielu, pa kuru tiks vestas kravas ar bīstamajiem atkritumiem uz Kņavas atkritumu novietni. Šo situāciju varētu novērst Viļānu pilsētas apvedceļš, kas iespējams tiks īstenots 2010.gadā.

Degradētas teritorijas

Degradētās apbūves teritorijas ir :

- Bijusī pirts Kultūras laukumā 15a – pabeigt nojaukšanu;
- Nepabeigtā 5 stāvu dzīvojamā māja Raiņa ielā – graustu nojaukšana;
- Nepabeigtā 3 stāvu ēka Mehanizatoru ielā – atpirkt no īpašnieka un pašvaldībai rast līdzekļus celtniecības pabeigšanai;

- Individuālā dzīvojamā māja Rīgas ielā 20 - izsole;
- Individuālā dzīvojamā māja Centrālajā ielā 4 - izsole.

7. KULTŪRVĒSTURISKIE PIEMINEKĻI

Aizsargjoslas ap kultūras pieminekļiem tiek noteiktas, lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību un saglabāšanu, kā arī samazinātu dažādu veidu negatīvu ietekmi uz nekustamajiem kultūras pieminekļiem.

Vilānu katoļu baznīca

Vilānu dzelzceļa stacija

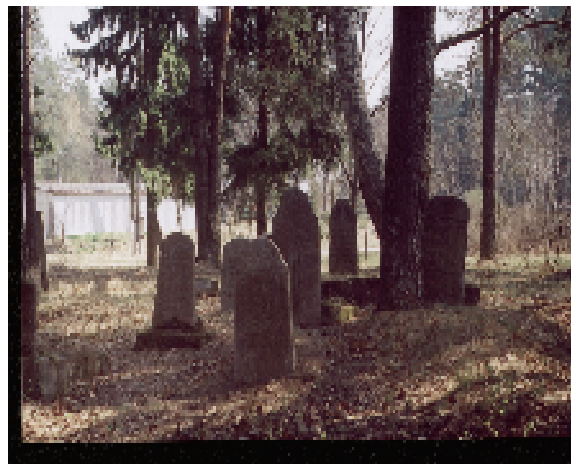
Viļānu pilsētas teritorijā atrodas sekojoši valsts nozīmes kultūrvēsturiskie pieminekļi:

- Nr.5875 Viļānu katoļu baznīcas un klostera apbūve;
- Nr.5876 Klosteris;
- Nr.5877 Viļānu baznīca;
- Nr.5878 Baznīcas žogs un vārti;
- Nr.5873 Viļānu dzelzceļa stacija.

Tiem tiek noteikta aizsargjosla – 100m. Valsts kultūras pieminekļi tiek aizsargājami un izmantojami saskaņā ar LR likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un MK noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūra pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” (26.08.2003.)

Vecie poļu kapi

Vecie ebreju kapi

Teritorijas plānojumā tiek izdalītas teritorijas, kuras nav iekļautas valsts aizsargājamo pieminekļu sarakstā, bet kuriem piemīt kultūrvēsturiska vērtība:

- Viļānu HES;
- Lakstīgalu sala;
- Viļānu vecie poļu kapi;
- Viļānu vecie ebreju kapi.

Saimnieciskā darbība aizsargjoslā saskaņojama ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vietējo nodaļu. Kultūrvēsturiskie pieminekļi ir labs tūrisma potenciāls. Nākotnē nepieciešams izstrādāt aizsardzības pasākumus. Detalizētāka informācija kartoshēmā.

8. NEATBILSTOŠA IZMANTOŠANA

Ja kāda zemesgabala izmantošana likumīgi iesākta pirms pieņemti šie apbūves noteikumi, kas nosaka tam citu izmantošanas veidu, tad šim zemesgabalam ir likumīgi neatbilstošas izmantošanas statuss.

Šāda zemesgabala īpašnieks ir tiesīgs turpināt likumīgi iesākto izmantošanu, bet jebkuras ēkas vai būves būvēšanu, restaurāciju, rekonstrukciju, paplašināšanu, nojaukšanu jāveic atbilstoši apbūves noteikumiem.

Ja kāda zemesgabala īpašniekam līdz šo apbūves noteikumu pieņemšanas dienai izsniegta ēku vai būvju projektēšanas vai būvēšanas atļauja un nav beidzies tās derīguma termiņš, tad zemesgabalam ir likumīgi neatbilstošas izmantošanas statuss un īpašnieks ir tiesīgs turpināt iesākto darbību.

Zemesgabala īpašnieka nomaīņa pārtrauc likumīgi neatbilstošas izmantošanas statusu un jaunajam īpašniekam jāievēro apbūves noteikumi, kā arī jāveic būvatļaujas pārreģistrācija.

9. Aizsargjoslas

Viļānu pilsētas teritorijas plānojumā ir noteiktas šādas aizsargjoslas:

- a) vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas:
- b) ekspluatācijas aizsargjoslas:
- c) sanitārās aizsargjoslas:
- d) drošības aizsargjoslas:

Visas mērogā iespējamās aizsargjoslas skatīt Aizsargjoslu kartē (4.karte).

9.1. VIDES UN DABAS RESURSU AIZSARDZĪBAS AIZSARGJOSLAS

Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa, lai samazinātu vai novērstu antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas.

Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslas

Saskaņā Aizsargjoslu likumu Viļānus pilsētas ūdenstilpēm un ūdenstecēm noteiktas šādas aizsargjoslas:

Viļānu ūdenskrātuvei – 10m

Maltas upei – 10m, paliena ir iekļauta aizsargjoslā, līdz ar to vietām aizsargjosla pārsniedz 10m un sakrīt ar palienu.

Aizsargjoslas ap ūdens nemšanas vietām

Teritorijas plānojuma ietvaros tika noteiktas aizsargjoslas tikai centralizētās ūdensapgādes urbumiem. Decentralizētajiem urbumiem un individuālajām akām tiek noteikta 10m aizsargjosla.

Ūdensurbumu aprēķinātie aizsargjoslu lielumi (VĢMA dati)

Urbuma Nr.	Stingrā režīma aizsargjosla, m	Bakterioloģiskā aizsargjosla, m	Ķīmiskā aizsargjosla, m
13984	30-50	65	1045
13983	30-50	140	985
13982	30-50	150	1145
13981	30-50	104	730
13980	10-30	85	675

Teritorijas plānojumā noteiktie stingrā režīma aizsargjoslu lielumi rezerves urbumiem (centralizētā ūdensapgāde)

	Stingrā režīma aizsargjosla	Bakterioloģiskā aizsargjosla, m	Ķīmiskā aizsargjosla, m
19117	10-25	Nav noteikta	
19115	10-25		
19116	10-25		
19112	10-25		
19114	10-25		

9.2. EKSPLOATĀCIJAS AIZSARGJOSLAS

Aizsargjoslas gar ielām un autoceļiem

	Aizsargjosla	Nodalījuma josla	
Valsts galvenajiem autoceļiem	100 m	27m no ceļa ass uz katru pusi	<u>A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza-Krievijas robeža</u>
Valsts 1. šķiras autoceļiem	60m	22m no ceļa ass uz katru pusi	<u>V561 Gaigalava - Viļāni</u>
Valsts 1. šķiras autoceļiem	60m	11m no ceļa ass uz katru pusi	<u>P59 Viļāni – Ružina - Malta</u>
Valsts 1. šķiras autoceļiem	30m	9.5m no ceļa ass uz katru pusi	<u>P58 Viļāni-Guriliški - Mortiški</u>

Ielām ir noteiktas sarkanās līnijas, tās skatāmas grafiskajā materiālā 8A kartē *Viļānu pilsētas plānotā (atļautā) izmantošana Satiksmes infrastruktūra Ielu funkcionālais sadalījums*.

Aizsargjosla gar dzelzceļu

Gar dzelzceļu tiek noteikta aizsargjosla pa dzelzceļa nodalījuma joslu.

Aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem

Aizsargjoslas gar visu veidu un piederības elektronisko sakaru tīkliem un to infrastruktūras būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu elektronisko sakaru tīklu un to infrastruktūras būvju maksimālu aizsardzību no cilvēka, dabas vai citu faktoru nevēlamas ietekmes, kuras rezultātā var tikt traucēta elektronisko sakaru tīklu droša ekspluatācija, radīti zaudējumi tautsaimniecībai un valstij.

Aizsargjoslām gar elektronisko sakaru tīkliem ir šāds minimālais platums:

- 1) gar pazemes elektronisko sakaru tīklu līnijām un kabeļu kanalizāciju, elektronisko sakaru tīklu gaisvadu līnijām – zemes gabals un gaisa telpa elektronisko sakaru tīkla līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas elektronisko sakaru tīkla līnijas katrā pusē **2,5 metru** attālumā no elektronisko sakaru tīkla līnijas vai kabeļu kanalizācijas ass;
- 2) ap virszemes un pazemes elektronisko sakaru tīklu līniju neapkalpojamiem pastiprināšanas un reģenerācijas punktiem, kabeļu sadales skapjiem un kastēm – zemes gabals un gaisa telpa elektronisko sakaru tīkla līnijas augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma **3 metru** attālumā no pastiprināšanas punkta, kabeļu sadales skapja vai kabeļu sadales kastes vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes virsmas;
- 3) stīgām mežu masīvos un stādījumos, kur koku augstums nav lielāks par 4 metriem, - **2,5 metri katrā pusē** no līnijas ass līdz koku zariem;
- 4) stīgām mežu masīvos un stādījumos, kur koku augstums ir lielāks par 4 metriem, - **3,5 metri** katrā pusē no līnijas ass līdz koku zariem;
- 5) vietās, kur iespējami bieži koku krišanas gadījumi, stigas platums nedrīkst būt mazāks par stādījumu vidējo augstumu katrā elektronisko

sakaru tīkla līnijas pusē. Atsevišķi koki vai koku grupas, kas aug stigas malās, nocērtamas, ja to augstums ir lielāks nekā koku vidējais augstums. Ja elektronisko sakaru tīkla gaisvadu līnija šķērso parkus, dārzus, dabas rezervātus, dabas liegumus vai citu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas rezervāta, stingrā režīma, dabas lieguma vai regulējamā režīma zonas vai mikroliegumus, pēc savstarpējas vienošanās ar attiecīgajiem uzņēmumiem, organizācijām vai institūcijām atļauts noteikt mazāku stigas platumu.

Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem

- (1) Aizsargjoslas gar visu veidu un jebkuras piederības elektriskajiem tīkliem, to iekārtām un būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu elektrisko tīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību.
- (2) Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem veido:
 - 1) gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām pilsētās un ciemos – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas abpus līnijai:
 - a) gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem – **2,5 metru attālumā no līnijas ass,**
 - b) gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu vairāk par 20 kilovoltiem līdz 110 kilovoltiem – **4 metru attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas,**
 - c) gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu vairāk par 110 kilovoltiem – **8 metru attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas;**
 - 2) gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ārpus pilsētām un ciemiem, kā arī pilsētu lauku teritorijās – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas abpus līnijai:
 - a) gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem – **6,5 metru attālumā no līnijas ass,**
 - b) gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu vairāk par 20 kilovoltiem līdz 110 kilovoltiem – **20 metru attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas,**
 - c) gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu vairāk par 110 kilovoltiem – **30 metru attālumā no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas;**
 - 3) gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas kabeļu līnijas katrā pusē **1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass.** Ja kabelis atrodas tuvāk par 1 metru no ēkas vai būves, tad šajā kabeļa pusē aizsargjoslu nosaka tikai līdz ēkas vai būves pamatiem;
 - 4) gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām, kuras zem ūdens līmeņa šķērso virszemes ūdensobjektus, – ūdens platība, ko visā dziļumā no ūdens virsmas līdz gultnei ietver paralēlas plaknes 100 metru attālumā katrā pusē no kabeļu līnijas ass;
 - 5) ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, fīderu punktiem un transformatoru apakšstacijām – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 1 metra attālumā ārpus šo iekārtu nožogojuma vai to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas.

Siltumtīklu aizsargjoslas

Ekspluatācijas aizsargjoslas gar siltumtīkliem, to iekārtām un būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu siltumtīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību.

Siltumtīklu aizsargjoslas veido:

- 1) gar pazemes siltumvadiem, siltumapgādes iekārtām un būvēm – zemes gabals, kuru aizņem siltumvadi, iekārtas un būves, kā arī zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas **2 metru attālumā katrā pusē no cauruļvada apvalka, kanāla, tuneļa vai citas būves ārmalas;**
- 2) ap virszemes siltumvadiem, sadales iekārtām un siltuma punktiem – zemes gabals, kuru aizņem siltumvadi, iekārtas un būves, kā arī zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas **1 metra attālumā katrā pusē no siltumvadu, iekārtu un būvju nožogojuma vai to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas.**

Aizsargjoslas robežu zemes robežu plānos atzīmē neatkarīgi no tā, vai aizsargjoslas nosacītā robeža šķērso būves vai aizskar citu īpašumu.

Aizsargjoslas gar meliorācijas būvēm un ierīcēm

Aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu meliorācijas būvju un ierīču ekspluatāciju un drošību.

Ēkas un būves drīkst izvietot:

- a) ne tuvāk kā 10 m no valsts meliorācijas sistēmu būvēm vai ierīcēm;
- b) ne tuvāk kā 10 m no koplietošanas ūdensnotekas;
- c) ne tuvāk kā 10m uz abām pusēm no segtām ūdensnotekām ar diametru 200mm un lielākām.

Metodikas projektu, pēc kuras nosaka aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm, lauksaimniecībā izmantojamām zemēm un meža zemēm izstrādā Zemkopības ministrija.

Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem

Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem tiek noteiktas, lai nodrošinātu ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatāciju un drošību.

Aizsargjoslām gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem ir šāds platums:

- 1) gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas līdz 2 metru dziļumam, – **3 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas;**
- 2) gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas dziļāk par 2 metriem, – **5 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas;**
- 3) gar paštecēs kanalizācijas vadiem – **3 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas.**

Aizsargjoslas gar gāzes vadiem, ap gāzes noliktavām un krātuvēm

Ekspluatācijas aizsargjoslas ap gāzesvadiem, gāzapgādes iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu gāzesvadu, gāzapgādes iekārtu un būvju, gāzes nolikta un krātuvju ekspluatāciju un drošību.

Viļānu pilsētā nav esošo gāzesvadu, bet nākotnē plānota gazifikācija.

Ekspluatācijas aizsargjoslas gar gāzesvadiem, gāzapgādes iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm veido:

- 1) gar gāzesvadiem – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas katrā pusē no gāzesvada ass, gāzesvadam ar spiedienu:

- a) līdz 0,4megapaskāliem – **1 metra attālumā**,
 - b) vairāk par 0,4megapaskāliem līdz 1,6megapaskāliem – **5 metru attālumā**,
 - c) vairāk par 1,6megapaskāliem – **15 metru attālumā**;
- 2) gar gāzesvadiem, kuri zem ūdens līmeņa šķērso virszemes ūdensobjektus, – ūdens platība, ko visā dziļumā no ūdens virsmas līdz gultnei ietver paralēlas plaknes 100 metru attālumā katrā pusē no gāzesvada ass;
- 3) ap gāzapgādes iekārtām un būvēm – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas ārpus šo objektu būvju ārsienām, iežogojuma vai norobežojošām konstrukcijām:
- a) ap kondensāta uzglabāšanas tvertnēm – 25 metru attālumā,
 - b) ap gāzes regulēšanas stacijām – 6 metru attālumā,
 - c) ap dabasgāzes kompresoru stacijām un dabasgāzes savākšanas punktiem – 30 metru attālumā,
 - d) ap skapjveida gāzes regulēšanas punktiem un mājas regulatoriem ar gāzes ieejas spiedienu līdz 0,4 megapaskāliem – 1 metra attālumā,
 - e) ap skapjveida gāzes regulēšanas punktiem un mājas regulatoriem ar gāzes ieejas spiedienu vairāk par 0,4 megapaskāliem līdz 0,6 megapaskāliem – 5 metru attālumā,
 - f) ap atsevišķās būvēs novietotiem gāzes regulēšanas punktiem ar gāzes ieejas spiedienu līdz 0,6 megapaskāliem – 5 metru attālumā,
 - g) ap skapjveida gāzes regulēšanas punktiem un atsevišķās būvēs novietotiem gāzes regulēšanas punktiem ar gāzes ieejas spiedienu vairāk par 0,6 megapaskāliem – 6 metru attālumā,
 - h) ap automobiļu dabasgāzes uzpildes kompresoru stacijām (AGUKS) – 25 metru attālumā,
 - i) ap pretkorozijas elektroķīmiskās aizsardzības iekārtām un to anodu zemējumiem – 4 metru attālumā no iekārtas vai zemējuma kontūras;
- 4) ap gāzes noliktavām un krātuvēm – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas ārpus šo objektu būvju ārsienām, iežogojuma vai norobežojošām konstrukcijām:
- a) ap gāzes krātuvju urbumiem – 50 metru attālumā,
 - b) ap sašķidrinātās ogļūdeņražu gāzes noliktavām, krātuvēm un uzpildes stacijām – 100 metru attālumā,
 - c) ap gāzes balonu grupu iekārtām – 10 metru attālumā,
 - d) ap automobiļu gāzes uzpildes stacijām (AGUS) – 10 metru attālumā,
 - e) ap sašķidrinātās ogļūdeņražu gāzes balonu noliktavām un tirdzniecības punktiem – 10 metru attālumā,
 - f) ap sašķidrinātās ogļūdeņražu gāzes pazemes cisternu (rezervuāru) grupu iekārtām – 10 metru attālumā.

Viļānu pilsētā paredzēts projektējamais vidējspiediena gāzesvads ar aizsargjoslu – 5 m no vada ass uz katru pusi.

9.3.SANITĀRĀS AIZSARGJOSLAS

Sanitārās aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības. To galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.

Lai nodrošinātu vides un cilvēka sanitāro aizsardzību, aizsargjoslas teritorijā aizliegts ierīkot jaunas dzeramā ūdens ņemšanas vietas, izņemot gadījumus, ja ir veikti iespējamās dzeramā ūdens ņemšanas vietas bakterioloģiskās aizsargjoslas aprēķini un konstatēts, ka iespējams nodrošināt kvalitatīvu dzeramo ūdeni, ievērojot LR likumdošanu.

Ja var nodrošināt jaunas dzeramā ūdens ņemšanas vietas vai arī pieslēgšanos centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai, kapu aizsargjoslā pieļaujamas atļautās izmantošanas, papildus saskaņojot ar Sabiedrības veselības aģentūru.

Aizsargjoslas ap kapsētām

Aizsargjoslas platums ir 300 m no kapsētas teritorijas robežas ārējās malas. Ja kapsētā ir tikai pēc kremācijas veiktie apbedījumi, aizsargjoslas platums ir 100 m

9.4.DROŠĪBAS AIZSARGJOSLAS

Viļānu pilsētā nav objektu, kam jānosaka drošības aizsargjoslas, ja nākotnē tādi tiks izvietoti, aizsargjoslas jānosaka saskaņā ar aizsargjoslu likumu un pieņemto metodoloģiju.

GALVENIE LITERATŪRAS AVOTI

1. Austrumlatgales reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns, 2005.gada maijs
2. Latgales plānošanas reģionālā attīstības padomes dati un informācija
3. *Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra Aizsargjoslu aprēķins DB13984, 13983, 13982, 13981, 13980*, Rīga, 04.11.2002.
4. *SIA Venteko Pārskats par vides piesārņojuma izpēti bijušās pesticīdu noliktavas rajonā Viļānu pilsētā, Alejas ielā 1a* Rīga, 10.2003.
5. *SIA Venteko Pārskats par hidroģeoloģiskās izpētes darbiem Viļānos*, Rīga, 03.2005.
6. *VA Sabiedrības veselības aģentūras Rēzeknes filiāle Par peldūdeņu kvalitātes monitoringa rezultātiem Maltas upē Viļānos*, Rēzekne, 2005.
7. *NVA Viļānu centra dati par 2005.gadu*
8. *Viļānu namsaimnieka dati par notekūdeņu analīzes*,
9. *Viļānu namsaimnieka dati par dzeramā ūdens analīzēm*
10. VZD dati
11. Viļānu pilsētas domes dati
12. Viļānu vidusskolas gadagrāmata